

महाराष्ट्र विधानसभा
तिसरे अधिवेशन, २०२१

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ / पौष ६, १९४३ (शके)

(१) उप मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री		
(३) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री		
(४) ग्रामविकास, कामगार मंत्री		
(५) वैद्यकीय शिक्षण, सांस्कृतिक कार्य मंत्री		
(६) महिला व बालविकास मंत्री		
(७) मृद व जलसंधारण मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७६

जळगाव जिल्ह्यातील ग्रामपंचायत हद्दीतील पथदिव्यांचा खंडित
विज पुरवठा पूर्ववत सुरु करण्याबाबत

(१) * ३३३०३ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय ग्रामविकास
मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगाव जिल्ह्यातील ग्रामपंचायत हद्दीत असणाऱ्या पथदिव्यांचे वीज बिल
न भरल्याने महावितरण कंपनीने वीज पुरवठा खंडित केला आहे, हे खरे आहे
काय,

(२) असल्यास, सार्वजनिक पाणीपुरवठा पथदिवे ग्राहकांच्या थकीत वीज देयक याबाबत दि. १६ मे, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ४ मध्ये दि. ३१ मार्च, २०१८ पूर्वी जे पथदिवे ग्रामपंचायत भागात आहेत त्या पथदिव्याची पुढील वीज देयकाची रक्कम ग्रामविकास विभागाने महावितरण कंपनीकडे शासन अनुदान किंवा वित्त आयोग अनुदान भरणा करावी अशी तरतूद आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दिनांक ३१ मार्च, २०१८ नंतर अस्थापीत झालेल्या पथदिव्याच्या वीज देयकाची रक्कम संबंधित ग्रामपंचायती कडून महावितरण कंपनीस अदा करण्यात यावी अशी तरतूद असताना वीज कंपनीने कोणतीही पूर्व सूचना न देता वीज पुरवठा खंडित केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, तदनुसार चौकशीच्या अनुषंगाने वीज पुरवठा पुर्ववत सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(४) महावितरणकडून वीज पुरवठा पुर्ववत सुरु करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उदभवत नाही.

विधीमंडळाच्या नागपूर अधिवेशन कालावधीत अधिकारी/कर्मचारी यांच्या दैनिक भत्त्यामध्ये वाढ होणेबाबत

(२) * ३६२९७ श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा) : सन्माननीय उप
मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विधीमंडळाच्या नागपूर अधिवेशन कालावधीत अधिकारी/कर्मचारी यांच्या दैनिक भत्त्यासंदर्भात वित्त विभागाच्या दिनांक ४ एप्रिल, २०१५ रोजीचा शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१४/प्र.क्र./५४७/सेवा-५ अन्वये नागपूर अधिवेशन कालावधीत

संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना वास्तव्याची, भोजनाची व्यवस्था शासनाकडून झाल्यास त्यांना दैनिक भत्ता अनुज्ञेय दराच्या अनुक्रमे ३/४, १/२, १/४ देय राहिल असा निर्णय झाला असून त्यानुषंगाने ज्या कर्मचाऱ्यांचा दैनिक भत्ता रु.५२५/- प्रति दिन असेल, त्याला वास्तव्याची व्यवस्था झाल्यास ३/४ दराने दैनिक भत्ता फक्त रु.३९३.७५ प्रतिदिन लागू होतो हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रतिदिन रु.५२५/- इतका नाममात्र दैनिक भत्ता असून देखील त्यात सदर शासन निर्णयानुसार अजून कपात करून राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याने राज्यातील विविध कर्मचारी संघटनांमार्फत मा.मुख्यमंत्री तसेच मा.वित्त मंत्री यांना निवेदने देण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या मागणीबाबत विचार करता सदर शासन निर्णय रद्द करून नागपूर अधिवेशन कालावधीकरिता उपस्थित राहणाऱ्या कर्मचाऱ्यांचा दैनिक भत्ता वाढविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) नागपूर अधिवेशनात उपस्थित राहणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्या राहण्याची व्यवस्था शासनामार्फत करण्यात येत असल्यास १०० टक्के दैनिक भत्ता न देण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अक्कलकोट आणि दक्षिण सोलापूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील देगाव शाखा कालव्याचे काम निधी अभावी अपूर्ण असल्याबाबत

(३) * ३५०१६ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अक्कलकोट आणि दक्षिण सोलापूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील सिंचनाचा

सेतू असलेल्या देगाव शाखा कालव्याच्या कामाला २० वर्षे होऊनही कालव्याचे ५० टक्के काम पूर्ण झाले असून प्रस्तावित ४० कोटी रुपयांच्या प्रकल्पाचा निधी २ हजार ६२२ कोटींवर गेला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उजनी धरणाच्या उजव्या कालव्यातून येणारे पाणी अक्कलकोट आणि दक्षिण सोलापूर तालुक्यातील दुष्काळी भागाला नेल्यास १० हजार हेक्टर क्षेत्राला लाभ होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकल्प पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने निधी त्वरीत उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

भीमा (उजनी) प्रकल्पास रु.२६२२.२० कोटी रक्कमेस तृतीय सुधारीत प्रशासकिय मान्यता जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय दि.०८/०३/२०१९ अन्वये दिली आहे. यामध्ये देगाव शाखा कालव्याच्या उर्वरित कामाकरिता रु.४७६.६४ कोटी तरतूद अंतर्भूत आहे. देगाव शाखा कालव्यावर रु.१७४.९० कोटी आतापर्यंत खर्च झाला आहे.

(२) होय.

उजनी प्रकल्पाच्या डाव्या कालव्याच्या कारंबा शाखा कालवा ५४ कि.मी.मधून देगाव शाखा कालवा निघतो. या कालव्याचे दक्षिण सोलापूर व अक्कलकोट तालुक्यातील अनुक्रमे ३८६० हे. (ICA) व ९०४० हे. (ICA) असे एकूण १२९०० हे. (ICA) सिंचन क्षेत्र प्रस्तावित आहे.

(३) भीमा (उजनी) प्रकल्पासाठी सन २०२१-२२ साठी रु.७० कोटी इतक्या निधीची तरतूद आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार सदर देगाव शाखा कालव्याचे काम जून-२०२४ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय तथा रुग्णालयात
 आवश्यक औषधांचा साठा उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४) * ३२९९१ श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय
 वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय तथा रुग्णालयातील अव्यवस्था दूर करून आवश्यक औषधांचा साठा उपलब्ध करून देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी, बल्लारपूर यांनी मा.वैद्यकीय शिक्षण मंत्री यांना दिनांक १६ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) होय.

(२) सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, चंद्रपूर या संस्थेस २१- सामुग्री व पुरवठा उद्दिष्टांतर्गत रुग्णालयासाठी रू. १.५० कोटी इतकानिधी मंजूर करण्यात आला असून, स्थानिक स्तरावर रू. ५०.८६ लक्ष एवढ्या किंमतीची औषधे खरेदी केली असून ती रुग्णांना गरजेनुसार देण्यात येत आहेत. या व्यतिरिक्त कोविड साठी व इतर आवश्यक औषधांचा पुरवठा हाफकिनकडूनही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागामार्फत कोरोना काळात मुलींना देण्यात आलेल्या ऑनलाईन संगणक प्रशिक्षणात झालेली अनियमितता

(५) * ३४३२६ श्री.समिर मेघे (हिंगणा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालकल्याण विभागामार्फत कोरोना काळात मुलींना देण्यात आलेल्या ऑनलाईन संगणक प्रशिक्षणात अनियमितता झाल्याचे माहे ऑक्टोबर २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या सेस फंड योजना सन २०२०-२१ अंतर्गत इयत्ता सातवी ते बारावी पास मुलींना संगणक प्रशिक्षण देण्याची योजना असून

विभागाद्वारे यावर १४ लाख ८६ हजार रूपये खर्च केले असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले, त्या अनुषंगाने संबंधित दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे खरे नाही.

(२) जिल्हा परिषद सेस फंड योजना २०१९-२० अंतर्गत मुलींना संगणक प्रशिक्षण देणे ही योजना राबविण्यात आली असून सदर योजनेकरीता रु.३०.०० लक्ष तरतूद उपलब्ध होती. सदर योजनेकरीता मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर यांनी आदेश क्र.३०६, दि. ३०.०३.२०२० अन्वये संबंधित निविदा धारकांस पुरवठा आदेश/ कार्यारंभ आदेश दिला. ग्रामविकास विभागाच्या दि. २४ जानेवारी, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये लाभार्थ्यांचे प्रशिक्षणा करिता सन २०१९-२०२० या वर्षात मार्च, २०२० मध्ये रु.१५.०० लक्ष इतकी रक्कम अग्रिम म्हणून संबंधित संगणक प्रशिक्षण संस्थेला अदा करण्यात आली व उर्वरित रु.१४.८६ लक्ष इतरकी रक्कम सन २०२०-२१ या वर्षात मार्च, २०२१ मध्ये अदा करण्यात आली.

सदर संगणक प्रशिक्षणाच्या दरम्यान मार्च, २०२० पासून कोव्हिड-१९ च्या उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे ऑफलाईन प्रशिक्षण बंद करण्यात आले होते. तथापि, MKCL च्या दि.१२.०४.२०२० च्या पत्रान्वये सदर प्रशिक्षणासाठी प्रवेश घेतलेल्या लाभार्थ्यांना ऑनलाईन प्रशिक्षण देण्यात येऊन ऑनलाईन परीक्षा घेण्यात आल्या व जिल्हा परिषद, नागपूर कार्यालयास प्रशिक्षण पास झाल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त झालेल्या लाभार्थ्यांनुसार संगणक प्रशिक्षण संस्थेला रक्कम अदा करण्यात आली.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना बंद पाईप लाईनद्वारे

पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(६) * ३४०५१ श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील जिल्हा प्राथमिक शिक्षा कार्यक्रमांतर्गत (DPEP area) येणाऱ्या व कमी पर्जन्यमान असणाऱ्या भागातील शेतकऱ्यांच्या शेतीसाठी शाश्वत पाणी पुरवठा व्हावा यासाठी बोरी धरण (ता. तुळजापूर) व मांजरा धरण धनेगाव येथून बंद पाईप लाईनद्वारे पाणी पुरवठा योजना राबविण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी लेखी पत्राद्वारे वारंवार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील अनेक ठिकाणी सदर योजना यशस्वीरीत्या राबविण्यात आली असल्याने त्याच धर्तीवर बोरी व मांजरा धरणा मधून शेतीसाठी कॅनल/वैयक्तिक लिफ्टऐवजी बंद पाईप लाईनद्वारे पाणी पुरवठा केल्यास पाण्याचा योग्य व शाश्वत पाणी पुरवठा शेतकरी वर्गास होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, लघु पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद मार्फत शेतीस पाणी पुरवठा करण्यासाठी तेरणा धरणातून बंद पाईपलाईन योजनेचे काम सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर योजनेच्या चाचणीच्या वेळी तांत्रिक अडचणी लक्षात आल्या व काम अर्धवट राहिले असून मा.जलसंपदा मंत्री उस्मानाबाद दौऱ्यावर आले असता याबाबत घेतलेल्या बैठकीमध्ये तांत्रिक कारणे शोधून त्याच्या दुरुस्तीबाबत सूचना देण्यासाठी समिती गठीत केली होती तसेच दरम्यानच्या काळात सदर योजना व्यवस्थित कार्यान्वित होईपर्यंत पुढील हंगामासाठी पूर्वीप्रमाणे कॅनल द्वारे पाणी देण्यासाठी कॅनल दुरुस्ती करण्याचे आदेश मंत्री महोदयांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, नसल्यास सदर अहवाल शासनास केव्हापर्यंत उपलब्ध होईल,

(६) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने पहाणी केली आहे काय, पाहणीच्या अनुषंगाने उक्त जिल्ह्यातील बोरी धरण व मांजरा धरण, धनेगाव येथील तसेच लघुपाटबंधारे उस्मानाबाद मार्फत तेरणा धरणातून बंद पाईप लाईनद्वारे शेतीस पाणीपुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) होय.

(४) होय.

दि.२४.०६.२०२१ रोजी मा.मंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत तेरणा बंद पाईपलाईन योजनेची दुरुस्ती होवून कार्यान्वित होईपर्यंत प्रकल्पावरील अस्तित्वातील कालव्याची आवश्यक दुरुस्ती कामे करून कालव्याद्वारे सिंचन व्यवस्थापन यंत्रणेद्वारे करण्याचे निर्देश देण्यात आले. तसेच सदर प्रकरणात महामंडळाने दि.०५.०८.२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये समिती गठीत केली आहे.

(५) नाही.

समितीस महामंडळ कार्यालयाने दिनांक ३१.१२.२०२१ पर्यंत मुदतवाढ दिलेली आहे समितीची प्राथमिक बैठक झालेली असून अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

(६) तेरणा धरणातून बंद पाईपलाईनद्वारे शेतीस पाणी पुरवठा करण्याबाबत गठीत केलेल्या समितीच्या निष्कर्षांती दोष निवारण आणि त्या अनुषंगाने करावयाची पाईपलाईनची कामे हाती घेणे नियोजित आहे. त्याबाबतच्या प्रस्तावास सक्षम स्तरावरून मान्यतेनंतर पुढील कार्यवाही करण्याचे नियोजित आहे.

तसेच तेरणा धरण बंद पाईपलाईन योजना कार्यान्वित होईपर्यंत अस्तित्वातील कालव्याद्वारे प्रवाही सिंचन करणेस्तव कालवा व त्यावरील बांधकामांची दुरुस्तीबाबतचे अंदाजपत्रक व निविदेची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर प्रगतीपथावर आहे.

**जत (जि.सांगली) तालुक्यातील साठवण तलावास म्हैसाळ फिर्दींग
(जल पुरवठा) त्वरित बसविण्याबाबत**

(७) * ३४५०० श्री.विक्रमसिंह सावंत (जत) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जत (जि.सांगली) या तालुक्यातील एकूण १२ साठवण तलाव (सोरडी, सिध्दनाथ, तिकोंडीक्र १,जालीहाळ बुद्रुक, भिवर्गी, दरीबडची, पांडोझरी, अंकलगी, उमराणी, गुगवाड, दोडनाला व खोजारवाडी) असून यावर सुमारे २६ गावे पिण्याच्या व शेतीच्या पाण्यावर अवलंबून आहेत तसेच उमराणी तलावाची

साठवण क्षमता कमीत कमी ४०.१९ MCFT असून भिवर्गी तलावाची साठवण क्षमता जास्तीत जास्त ३२५ MCFT इतकी असून उपयुक्त पाण्यासाठी कमीत कमी ३४.२९ (उमराणी) ते जास्तीत जास्त ३०४.२८ (भिवर्गी) MCFT इतका असून सन २०११ च्या जनगणने नुसार ९१.१२७ म्हणजे सध्या सुमारे दीड लाख लोकसंख्या व त्याहून अधिक पशुधन अवलंबून असूनही या पैकी एकाही तलावाला म्हैसाळ फिडींग (जल पुरवठा) केलेला नाही हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, वरील १२ तलाववर मनुष्य व पशुधन एकूण सुमारे ३ लाख जीव अवलंबून असून त्याकरिता येथे म्हैसाळ योजना (जल पुरवठा) त्वरीत बसविण्याबाबत शासनस्तरावरून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय

(२) कृष्णा कोयना उपसा सिंचन प्रकल्पांतर्गत म्हैसाळ योजनेच्या ५ व्या टप्प्यापासून जत कालव्याद्वारे जत तालुक्यातील २२५५० हे. सिंचित करण्याचे नियोजन आहे. सोरडी, सिध्दनाथ, तिकोंडी क्र.१ जालीहाळ बुद्रुक, भिवर्गी, दरीबडची, पाडोझरी, अंकलगी, उमराणी, गुगवाड, दोडानाला, खोजानवाडी तलाव हे लाभक्षेत्राबाहेरील असून सद्यःस्थितीत जत कालव्यातून सदर तलावाना पाणी देणे तांत्रिकदृष्ट्या शक्य नसून प्रकल्पाच्या व्याप्तीबाहेरचे आहे.

वारणा प्रकल्पाच्या मंजूर बिगर सिंचन तरतूदीतील विना वापर ६ अ.घ.फू. (TMC) पाणी म्हैसाळ योजनेत सिंचनाच्या वापरासाठी मान्यता दि.११/०८/२०२१ च्या पत्रान्वये दिली आहे. त्या अनुषंगाने जत तालुक्यातील वंचित गावांना सिंचनाचा लाभ देण्यासाठी सविस्तर प्राथमिक सर्वेक्षणाची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण अभियान (उमेद) च्या तत्कालिन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी केलेला गैरव्यवहार

(८) * ३३५९८ श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण अभियान (उमेद) च्या तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना प्रशासकीय व वित्तीय अधिकार नसतानाही कौशल्य विकास प्रशिक्षण देणाऱ्या २३५ संस्थांना रुपये २२५ कोटी ७९ लाखाचा निधी वितरीत केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दिनदयाल ग्रामीण कौशल्य अभियान योजनेचे प्रशिक्षण देणाऱ्या संस्थेची निवड ही ग्रामविकास विभागाच्या प्रधान सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली केली जात असताना सुध्दा त्या संस्थांना कोट्यवधी रुपयांचा निधी देण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ग्रामविकास विभागाचे उप सचिव यांच्या चौकशी समितीने सादर केलेल्या अहवालात याप्रकरणी अनियमितता झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर योजनेचा निधी वितरीत करण्याचा अधिकार नसतानाही कोट्यवधी रुपयांचा निधी वितरीत करणाऱ्या तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) वित्तीय अनियमिततेसंदर्भात प्राथमिक चौकशी करण्यासाठी वरिष्ठ अधिकाऱ्याची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कोरोना संसर्गाच्या काळात अनाथ झालेल्या बालकामगारांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(९) * ३२९५६ श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात कोरोना संसर्गाच्या काळात कित्येक मुलांच्या आई वडिलांचे निधन झाल्यामुळे त्यांना नाईलाजास्तव कारखाने, विटभट्टी, डम्पिंग ग्राऊंड, भंगार दुकाने यासारख्या ठिकाणी काम करावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कोरोनाच्या काळात शाळा देखील सुरु नसल्याने अनेक ठिकाणी लहान मुले काम करताना दिसून येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने माहिती घेऊन या बालकामगारांची सुटका व पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) कोरोना काळात संपूर्ण राज्यात संचारबंदी लागू करण्यात आली होती. यावेळी संचारबंदीमध्ये केवळ अत्यावश्यक वस्तूंचे उत्पादन करणारे कारखाने सुरु होते. तसेच अत्यावश्यक सेवेत काम करीत असलेल्या कामगारांना ओळखपत्र सादर करून कामावर हजर राहावे लागत होते. अशा परिस्थितीत बाल कामगार काम करीत असल्याची तक्रार कामगार विभागाकडे प्राप्त झालेली नाही. त्यामुळे लहान मुलांना नाईलाजास्तव कारखाने, विटभट्टी, डम्पिंग ग्राऊंड, भंगार दुकाने यासारख्या ठिकाणी काम करावे लागत होते ही बाब खरी नाही.

तथापि, पुणे येथील एका स्वयंसेवी संस्थेने दि.१० जुन, २०२१ रोजी आंतरराष्ट्रीय बालमजुरी दिनाचे औचित्य साधून आयोजित केलेल्या एका ऑनलाईन चर्चासत्रात दोन मुलींनी त्यांचे पालक कचरा वेचण्याचे काम करीत असल्याचे, पण कोरोनामुळे शाळा बंद असल्याने त्यांना पालकांसमवेत कचरा वेचण्यास जावे लागत असल्याची व त्यांना शाळेत शिकण्याची भावना व्यक्त केली होती.

तथापि, त्यानुषंगाने कोणतीही तक्रार कामगार आयुक्त कार्यालयाकडे प्राप्त झालेली नाही.

(२) व (३) कोरोना कालावधीत शाळा बंद असल्याने पुणे शहरामध्ये कचरा गोळा करणाऱ्या कामगारांच्या दोन मुली पालकांसमवेत कामास गेली असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. याव्यतिरिक्त, अन्य कोणत्याही उद्योगामध्ये लहान मुलांना पालकांच्या जागी कामावर जावे लागत असल्याची बाब अथवा तक्रार कामगार विभागाच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रीय कार्यालयाकडे प्राप्त झालेली नाही.

कामगार आयुक्त कार्यालयाने कारखाने, विटभट्टी, डम्पिंग ग्राउंड, भंगार दुकाने यासारख्या ठिकाणी एप्रिल २०२० ते ऑक्टोबर २०२१ या कालावधीत आयोजित केलेल्या १५० धाडसत्रांमध्ये उपरोक्त ठिकाणी बाल कामगार कामावर जात असल्याचे आढळून आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात पुरेसा रक्तसाठा उपलब्ध करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

(१०) * ३२४३८ श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्रीमती श्वेता महाले (चिखली), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात रक्तपेढ्यांकडे सध्या केवळ ३५ हजार युनिट म्हणजे सरासरी १० दिवसांसाठी पुरेल इतका रक्तसाठा असून रक्ताच्या तुटवड्याचे संकट निर्माण झाले असल्याचे दिनांक २६ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील परेल येथील कर्करोगावर उपचारासाठी प्रसिध्द असलेले टाटा मेमोरियल रुग्णालयात रक्ताचा तुटवडा भासत असल्याने उपचाराधिनी रुग्णांची गैरसोय होत असल्याने रक्तदात्यांना टाटा रुग्णालयाच्या वतीने रक्तदान करण्याचे आवाहन, तसेच राज्य रक्त संक्रमण परिषदेत रक्तदान शिबिरे आयोजित करण्याबाबत विविध आयोजकांना पत्रव्यवहार करून आवाहन केले असल्याचे देखिल निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, रक्तपेढ्यांमध्ये गैरप्रकार होत असल्याने रुग्णांना सुरळीत रक्त पुरवठा होत नसल्याने राज्यातील अनेक रक्तपेढ्यांनी त्यांच्याकडे असलेल्या रक्तसाठ्यांची माहिती अद्यावत करण्यास सुरुवात केली आहे तथापि राज्यातील २३४ रक्तपेढ्यांनी रक्तसाठ्याची माहिती अद्यावत केली नसल्याने राज्य रक्त संक्रमण परिषदेने कारवाई केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, राज्यातील रक्तपेढ्यामध्ये होणारा गैरप्रकार दूर करण्यासह पूरेसा रक्तसाठा उपलब्ध करण्याबाबत शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) होय हे खरे आहे.

दरवर्षी माहे सप्टेंबर - ऑक्टोबर मध्ये राज्यात रक्ताचा तुटवडा भासतो. महाविद्यालयातील युवा हे वर्ग हा रक्तदानाचा प्रमुख स्रोत आहे. तथापी, महाविद्यालये बंद असणे, बऱ्याच कॉर्पोरेट हाऊसेसने वर्क फ्रॉम होम सुरु ठेवल्यामुळे, कोविड- १९ चा प्रादुर्भाव व लसीकरणानंतर १४ दिवसांची प्रतिक्सा मर्यादा या कारणामुळे रक्ताचा तुटवडा भासत होता.

(२) होय हे खरे आहे,

(३) होय हे खरे आहे,

(४) रक्ताच्या उपलब्धतेबाबत पारदर्शकता रहावी व सर्व सामान्य जनतेला त्याबाबत माहिती असावी या उद्देशाने सर्व रक्तकेंद्रांना दैनंदिन रक्तसाठा उपलब्धतेची नोंद राज्य रक्त संक्रमण परिषदेच्या संकेतस्थळावर करण्याबाबत सुचना दिलेल्या आहेत. या सुचनांचे पालन न करणाऱ्या रक्तकेंद्रावर शासन निर्णय दिनांक ०२.१२.२०२० नुसार प्रती दिन रु. १०००/- या प्रमाणे दंड आकारण्यात येतो.

रक्ताचा तुटवडा विचारात घेऊन सर्व राजकीय, सामाजिक, धार्मिक संस्था, गृहनिर्माण संस्था यांना रक्तदान शिबीरे आयोजित करण्याविषयी आवाहन करण्यात आले होते. तसेच एका रक्तकेंद्रात जादा असलेले रक्त दुसऱ्या गरज असलेल्या रक्तकेंद्रामध्ये पाठविण्याविषयी सुचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

परभणी जिल्हयातील निम्न दुधना प्रकल्पाच्या कामात प्रशासन व ठेकेदारांचे झालेले दुर्लक्ष

(११) * ३४७८७ श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्हयातील निम्न दुधना प्रकल्पाचे काम प्रशासन व ठेकेदाराच्या दुर्लक्षामुळे अदयापी पूर्ण झाले नसल्यामुळे येथील प्रस्तावीत ३४ हजार हेक्टर सिंचन क्षेत्रावर परिणाम झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकल्पाच्या डाव्या व उजव्या कालव्याचे व चान्यांचे काम करतांना सिमेंट आणि वाळूचा वापर कमी केल्याने ठिकठिकाणी लादया निखळल्या असून तर काही भाग खचला आहे तसेच लोखंडी गेटचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून सदर कालव्याच्या डावा व उजव्या कालव्याची, चान्यांचे तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) हे खरे नाही.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

संपूर्ण मराठवाड्यासह बीड जिल्हयात गेवराई मतदार संघातील सात पाझर तलावांची दुरुस्ती करण्याबाबत

- (१२) * ३३३४१ श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) संपूर्ण मराठवाड्यासह बीड जिल्हयामध्ये माहे ऑगस्ट-सप्टेंबर, २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे गेवराई विधानसभा मतदार संघातील लघुपाटबंधारे विभागाचे फुटलेल्या सात पाझर तलावांचे व धोका सदृश्य स्थितीतील तलावांचे मागील काही वर्षांपासून लघुपाटबंधारे विभागाने स्ट्रक्चर ऑडिट करून दुरुस्ती केलेली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तलाव फुटल्यामुळे तसेच अनेक तलावांच्या भिंती व सांडव्यांना भेगा पडल्याने तलावातील सर्व पाणी वाहून गेल्यामुळे या पाण्यावर पिक घेणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या खरीप हंगामाचे पिक, पशूधन वाहून गेले तसेच गावात

आणि घरात पाणी शिरल्यामुळे अनेक लोकांचे संसार उपयोगी साहित्य वाहून गेले तसेच रब्बी हंगामाचे पिक धरणात पाणी शिल्लक नसल्यामुळे जाणार असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अश्या परिस्थितीमध्ये शासनाने काही अटीच्या आधारे मदतीची घोषणा केल्याचे आदेश काढले असून नूकसानीच्या तुलनेत मदत तुटपूंजी आहे तसेच सदर आदेशामध्ये खरडून गेलेली जमिन, तलाव फुटून तलावातील गाळ व दगडगोटे साचून नुकसान झालेली जमिन, मृत पशुधन, घरांची पडझड व वाहून गेलेले संसार उपयोगी साहित्य यासाठी मदतीचा कसलाच उल्लेख नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, येणाऱ्या पावसाळ्यापूर्वी फुटलेल्या तलावांची व धोका सदृश्य स्थितीतील तलावांची दुरुस्ती होणे अत्यंत आवश्यक असल्यामुळे पुढील रब्बी हंगामासाठी व पिण्यासाठी पाणी साठले जाईल व धोकासदृश्य स्थितीमधील तलावांची दुरुस्ती झाल्यास येणाऱ्या पावसाळ्यात पुन्हा तलाव फुटीचा धोका निर्माण होणार नाही, यासाठी शासनाने सदर तलावांच्या दुरुस्तीसाठी किती निधींची तरतूद करण्यात आली तसेच त्वरीत कामे करण्यासाठी कोणती उपायोजना केली वा करण्यात येत आहे, तसेच यामध्ये व संबंधीत असलेल्या दोषांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) होय. हे अंशतः खरे आहे.

ऑगस्ट-सप्टेंबर २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीने बीड जिल्ह्यातील गेवराई तालुक्यातील जिल्हा परिषद बीड विभागाचे ५ पाझर तलाव फुटले आहेत. तसेच मृद व जलसंधारण विभागांतर्गत असलेले २ पाझर तलाव क्षतिग्रस्त झालेले आहेत.

(२) होय. हे अंशतः खरे आहे. मृद व जलसंधारण विभागाकडील २ पाझर तलाव क्षतिग्रस्त झाल्याने कोणतीही हानी झालेली नाही. परंतु जिल्हा परिषद विभागाचे ५ पाझर तलाव फुटल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या शेताचे नुकसान झालेले आहे.

(३) हे खरे नाही. या बाबतीत शासनाचे धोरण स्पष्ट आहे.

(४) अतिवृष्टीने फुटलेल्या व क्षतिग्रस्त झालेल्या योजनांची दुरुस्ती मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजनेतर्गत प्रस्तावित करण्याची कार्यवाही क्षेत्रिय कार्यालयाकडून

करण्यात येत आहे. तसेच सदरील नुकसान हे ढगफुटी सदृश्य अतिवृष्टीने झाल्याने उद्भवलेल्या परिस्थितीस कोणालाही दोषी धरणे योग्य ठरणार नाही.
(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आमखेड (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथील जिल्हयात अतिवृष्टीमुळे शेतजमिनीच्या झालेल्या नुकसान भरपाई मिळणेबाबत

(१३) * ३३४०६ श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आमखेड (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथे दिनांक २८ जून, २०२१ रोजी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे कोराडी आणि भोगावती या नद्यांना आलेल्या महापुरांमुळे आमखेड (जिल्हा परिषद सिंचन तलाव) धरणाला तडे पडल्याचे तसेच अंबाशी धरणाची भिंत खचल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, जिल्हयातील नद्यांना आलेल्या महापुरांमुळे सिंदखेडराजा आणि चिखली या तालुक्यांतील अंबाशी, आमखेड, हिवरखेड, गांगलगांव व एकलारा आदिं भागातील अनेक गावांतील स्प्रिंकलर सेट, पाईप, विहिरीतील मोटारी, बैलगाडया व इतर साहित्य वाहून जाऊन तेथील विहिरी खचल्यामुळे शेतकऱ्यांची हजारो एकर शेतजमिनी वाहून गेल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या शेतजमिनी पेरणीसाठी तयार होऊ शकत नाहीत तसेच ढगफुटीपूर्वी शेत मशागतीवर झालेला खर्च वाया गेल्यामुळे शेतकऱ्यांना १०० टक्के नुकसान भरपाई द्यावी अशी मागणी संबंधित शेतकरी व शेतकरी संघटनांकडून जिल्हाधिकारी, बुलढाणा, विभागीय आयुक्त, अमरावती तसेच मा.महसूल मंत्री यांच्याकडे दिनांक ०१ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास करण्यांत आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, शेतकऱ्यांना तातडीने मदत देण्यासंदर्भात तेथील शेतकऱ्यांनी मेहकर उपविभागीय अधिकारी (महसूल) व जिल्हाधिकारी यांना लेखी निवेदन दिले, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, नैसर्गिक आपत्तीमुळे नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्याबाबत तसेच आमखेड धरण व अंबाशी धरणाची दुरुस्ती त्वरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत

श्री. शंकरराव गडाख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) बाधित शेतकऱ्यांना आर्थिक मदतीचा प्रस्ताव विभागीय आयुक्त, अमरावती यांच्याकडे प्रस्तावीत आहे तसेच आमखेड धरण व अंबाशी या धरणाची दुरुस्तीचे काम मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजनेअंतर्गत प्रस्तावित असून कामाची अदांजपत्रके तयार करण्याची कार्यवाही क्षेत्रीय स्तरावर प्रगतीत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पेण (जि. रायगड) तालुक्यातील हेटवणे या डावा
कालव्यावर पुल बांधणेबाबत**

(१४) * ३५७४४ श्री.रविशेठ पाटील (पेण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पेण (जि. रायगड) तालुक्यातील हेटवणे या डावा कालव्याच्या जवळ सुमारे २०० ते २५० लोकवस्ती असलेली आदिवासी वाडी असून हेटवणे डावा कालवा येथे तसेच उंबरमाळ व तांबडी येथे १८ कि.मी. मध्ये सा.क्र.१७/०० ते १७/१५० मी. व सा.क्र.१२/५०० येथे कालव्यावर विविध ठिकाणी लहान पूल बांधण्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मंत्री जलसंपदा यांना दिनांक २७ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास दिलेले आहे, हे ही खरे आहे काय.

(२) असल्यास, सदर कालव्यावर छोट्या स्वरूपाचे चार पुल बांधून आदिवासींची गैरसोय दूर करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय.

(२) हेटवणे मध्यम प्रकल्प ता. पेण, जि. रायगड या प्रकल्पाच्या मंजूर आराखड्यानुसार हेटवणे डावा कालवा कि.मी. १७ मधील सा. क्र.१६/९३०मी. व सा. क्र.१७/५०० मी या ठिकाणी गाव रस्ता पुलाचे बांधकाम करण्यात आलेले आहे. तसेच सा. क्र. १२/२७० मी., १२/६५० मी. व १२/९०० मी या ठिकाणी लोखंडी पादचारी पुलांचे आणि सा. क्र. १४/२६८ मी या ठिकाणी गाव रस्ता पुलाचे बांधकाम यापूर्वीच करणेत आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर शहरातील निर्माणाधीन नविन मेडीकल कॉलेज परिसरात असलेल्या कामगारांच्या वसाहतीमध्ये सिलेंडरचा स्फोट झाल्याबाबत

(१५) * ३५००८ श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर शहरातील निर्माणाधीन नविन मेडीकल कॉलेज परिसरात असलेल्या कामगारांच्या वसाहतीमध्ये अचानक आग लागून ८ सिलेंडरचा स्फोट झाल्याची घटना माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेमुळे कामगार वसाहतीतील रहिवाश्यांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या आगीत नुकसान झालेल्या कामगारांना तात्काळ नुकसान भरपाई देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी संबंधित कंत्राटदाराकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून नुकसानग्रस्त कामगारांना व त्यांच्या कुटुंबियांना नुकसान भरपाई त्वरीत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत,

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) होय.

(२) होय. उक्त प्रकल्पांतर्गत काम करणाऱ्या कामगारांच्या वसाहतीत आग लागल्यामुळे त्यांच्या वस्तूंचे नुकसान झाले. परंतु यामध्ये कोणतीही जीवितहानी झालेली नाही.

(३) होय.

(४) सदर दुर्घटनेमध्ये झालेल्या नुकसानीची (जीवनावश्यक वस्तूंची) भरपाई कंपनी प्रशासनामार्फत कामगारांना तातडीने पुरविण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील चार मनोरुग्णालयांचा विकास करण्याबाबत

(१६) * ३२५८१ श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहांकाळ), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.संग्राम जगताप (अहमदनगर शहर), श्रीमती सरोज आहिरे (देवळाली), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर), श्री.सुनिल भुसारा (विक्रमगड), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.शेखर निकम (चिपळूण), श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत असलेले पुणे, ठाणे, नागपूर व रत्नागिरी येथील मनोरुग्णालये सुमारे १०० वर्षांपूर्वीची असल्याने या मनोरुग्णालयांची पुर्नबांधणी करणे आवश्यक असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने आरोग्य विभागाच्या विविध संस्थांच्या विकासासाठी आशियाई विकास बँकेकडून रुपये ५१७७ कोटी इतकी रक्कम कर्जरूपाने घेतली असून शासनाने देखील स्वतःच्या हिश्याचे २२९० कोटी रुपये उपलब्ध करून देण्यांत आल्याचे व त्यातील १५०० कोटी रुपये सदर चार मनोरुग्णालयांच्या विकासासाठी उपलब्ध करून दिल्याचे दि.०९ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा

त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅटल हेल्थ व न्युरो सायसेन्सच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार सदर रुग्णालयाची उभारणीच्या दृष्टीने रुग्णालय बांधकामांबाबतचा प्रस्ताव तयार करण्यांत येऊन शासनाकडे मान्यतेसाठी पाठविण्यांत आला असतांनाही त्यास शासनाने अद्याप अंतिम मान्यता दिलेली नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील चार मनोरुग्णालयाचा विकास करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या क्रमांक-आविबॅ-२०२०/प्र.क्र.१४२/आरोग्य-३, दिनांक ३०.०४.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये, विहित वेळेत आरोग्य संस्था कार्यान्वित होणे आवश्यक असल्याने तसेच मागणीपेक्षा कमी प्रमाणात निधी मिळत असल्याने आरोग्य संस्थांच्या बांधकामाकरीता व यंत्रसामुग्री व मनुष्यबळ करीता आशियाई विकास बँकेकडून रु.७४६७ कोटी कर्ज स्वरूपात निधी उपलब्ध करण्यात मान्यता देण्यात आली होती. त्यामध्ये राज्यातील ०४ मनोरुग्णालयांच्या पुनर्विकासाठी रु. १५०० कोटींची तरतूद प्रस्तावित करण्यात आली आहे. परंतू निती आयोग, आरोग्य व कुटुंब कल्याण विभाग, नवी दिल्ली यांच्याकडे सादर केलेल्या प्रस्तावास निती आयोगाच्या दिनांक २३.०९.२०२१ च्या पत्रान्वये, आशियाई विकास बँकेकडून कर्ज मागणीसाठी सादर केलेला प्रस्ताव पुन्हा तपासून सुधारीत खर्चाच्या आकडेवारीसह आशियाई विकास बँकेकडून कर्ज प्राप्त होण्यासाठी आवश्यक बाबींची पूर्तता करून पुन्हा सादर करण्याबाबत कळविण्यात आलेले आहे.

(३) व (४) राज्यातील ०४ प्रादेशिक मनोरुग्णालयांच्या बांधकामाचे ढोबळ अंदाजपत्रक सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही आरोग्य सेवा आयुक्तालय स्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्हा परिषदेमध्ये बेकायदेशिरित्या
निविदा प्रक्रिया सुरु असल्याबाबत**

- (१७) * ३२६४६ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे जिल्हा परिषदेमध्ये अधिकारी व ठेकेदारांच्या संगनमताने निविदा प्रक्रियेत लघुत्तम निविदा धारकाकडून पत्र घेऊन निविदा प्रक्रियेतून माघार घेण्याची बेकायदेशीर प्रक्रिया सुरु असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पुणे यांनी लघुत्तम ठेकेदारांच्या माघारी निविदा प्रक्रिया या संदर्भातील अहवाल मागविला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, निविदा उघडल्यानंतर लघुत्तम निविदा असताना संबंधित ठेकेदाराकडून निविदा प्रक्रियेतून माघार घेण्याचा प्रकार जिल्हा परिषदेच्या अभियंत्याकडून होत असून ठेकेदार आणि अधिकारी यांच्या संगनमताने हा प्रकार गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरु असल्याचे देखिल निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद पुणे येथील निविदा प्रक्रियेत अनियमितता करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांचे स्तरावरून कार्यकारी अभियंता बांधकाम व कार्यकारी अभियंता लघु पाटबंधारे विभाग यांचे कडून अहवाल मागविणेत आला होता, निविदा अटी व शर्तीनुसार लघुत्तम निविदा धारकाला निविदा दिली जाते.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान अंतर्गत पनवेल येथे अद्ययावत सोयींनी युक्त असे “माता व बाल संगोपन केंद्र” विकसीत करणेबाबत

(१८) * ३२४४८ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान अंतर्गत पनवेल महानगरपालिका क्षेत्राकरीता स्वतंत्र अद्ययावत सोयींनी युक्त असे “माता व बाल संगोपन केंद्र” (Maternal Child Health Center) विकसीत करून मिळण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यासुमारास मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाचे पनवेल महानगरपालिका हद्दीत जेएनपीटी बंदर, आंतरराष्ट्रीय विमानतळ व शासनाचे विविध प्रकल्प नव्याने उदयास येत असून झोपडपट्ट्यामध्ये अंदाजित २३ ते २४ हजार नागरिक वास्तव्यास असणे तसेच तळोजा सारखी मोठी औद्योगिक (MIDC) वसाहत असून त्या ठिकाणी मजूर वर्गाची लोकसंख्या मोठ्या प्रमाणावर आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकसंख्येच्या प्रमाणानुसार दरवर्षी अंदाजित १६ ते २० हजार इतक्या प्रसुती अपेक्षित असून महानगरपालिका हद्दीत माता व बाल संगोपन केंद्र नसल्याने रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार पनवेल महानगरपालिका क्षेत्राकरीता स्वतंत्र अद्ययावत सोयींनी युक्त असे माता व बाल संगोपन केंद्र” (Maternal Child Health Center) मंजूर करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान अंतर्गत पनवेल महानगरपालिका क्षेत्राकरीता स्वतंत्र अद्ययावत सोयींनी युक्त असे “माता व बाल संगोपन केंद्र” विकसीत करण्याबाबत पनवेल महानगरपालिका यांचेकडून

दिनांक ०८.११.२०२१ रोजी आयुक्त, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई या कार्यालयास प्रस्ताव प्राप्त झाला आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

पनवेल येथे राज्य शासनाचे १०० खाटांचे रुग्णालय असून या रुग्णालयामध्ये माता व बालकांना सेवा देण्याची सोय आहे.

(४) पनवेल महानगरपालिकेकडून प्राप्त प्रस्तावाची छाननी करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोळकेवाडी धरणातून वशिष्ठी नदीत सोडण्यात येणारे पाणी प्रक्रिया करून परिसरातील गावांना उपलब्ध करून देणेबाबत

(१९) * ३५०२७ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोयना धरणातील पाणी वीजनिर्मितीकरिता वापरल्यानंतर कोळकेवाडी धरणामध्ये (टप्पा ३) सोडण्यात येते व या पाण्याच्या वापर पुन्हा वीजनिर्मितीकरिता करण्यात येतो, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोळकेवाडी धरणातून जवळपास १२ लाख १६ हजार लीटर पाणी वीजनिर्मितीकरिता वापरल्यानंतर वशिष्ठी नदीच्या पात्रात सोडण्यात येणाऱ्या पाण्यावर प्रक्रिया करून ते पाणी या परिसरातील चिपळून व खेड तालुक्यातील गावांना थेट ग्रॅव्हीद्वारे देण्यासाठी योजना राबविण्याबाबत तत्कालिन पालकमंत्री, जि.रत्नागिरी यांनी माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान आयोजित केलेल्या बैठकीत जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांना सूचना केल्या होत्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रत्नागिरी जिल्ह्यातील वशिष्ठी नदीमध्ये वीज निर्मितीनंतर उपलब्ध होणारे ६७.५० अ.घ.फुट पाणी सिंचन व बिगर सिंचनासाठी वापरात आणण्याच्या दृष्टीने विविध विभागामार्फत अभ्यास प्रगतीपथावर असून सदर अभ्यासाच्या निष्कर्षावरून प्रकल्प राबविण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल, असे मा. मंत्री, जलसंपदा यांनी दि. २८/०२/२०२० रोजी विधानसभागृहात

- उपरोक्त विषयाच्या चर्चेच्या वेळी सभागृहात दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू योजना राबविण्याचा निर्णय जिल्हा नियोजन समितीने घेवून त्यानुषंगाने मे. मॉडर्न सर्व्हे कन्सलटन्सी, पुणे या कंपनीने सर्व्हेक्षणाचे कामही पूर्ण केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, सदरहू सर्व्हेक्षणानुसार कोणत्या बाबी आढळून आल्या आहेत, तसेच सदरहू योजना प्रभावीपणे राबविल्यास या परिसरातील गावांचा पाण्याचा प्रश्न सुटणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, सदरहू योजना तातडीने पूर्ण करण्यास आवश्यक त्या निधीची उपलब्धता करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

मा. पालकमंत्री, रत्नागिरी यांनी दिनांक २४.११.२०१५ रोजीच्या जिल्हा नियोजन समितीच्या आढावा सभेत सूचना दिल्या आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

सन २०२० च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनातील विधानसभा तारांकीत प्रश्न क्र.१३८५ च्या अनुषंगाने रत्नागिरी जिल्ह्यातील वशिष्ठी नदी मध्येकोयना धरणातून वीज निर्मातीनंतर उपलब्ध होणारे ६७.५ अ.घ.फू. पाणी सिंचन व बिगर सिंचन वापरात आणण्याच्या दृष्टीने विविध विभागामार्फत अभ्यास प्रगतिपथावर असून, सदर अभ्यासाच्या निष्कर्षावरून प्रकल्प राबविण्याबाबत निर्णय घेणेत येईल असे उत्तर विधानमंडळास देण्यात आले आहे.

(४) होय.

गुरुत्व पाणी पुरवठा योजनेचे सर्व्हेक्षणाचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे.

(५) होय.

मे. मॉडर्न सर्व्हे कन्सलटन्सी, पुणे यांनी केलेल्या सर्व्हेक्षणानुसार , २४ ग्रामपंचायतीमधील २७ गावांना व या २७ गावांपैकी १५ गावांतील सर्व वाड्यांना व १२ गावांतील काही वाड्यांना ग्रॅव्हिटीने कोळकेवाडी धरणाच्या आऊटलेटमधून पाणी देणे शक्य आहे.

(६) याबाबत दिनांक ०८.०२.२०२१ ते १०.०२.२०२१ पर्यंत महाराष्ट्र जीवन

प्राधिकरण उपविभाग चिपळूण कडून २७ गावांना भेटी देऊन सद्यःस्थितीची पाहणी केली गेली आहे. त्याबाबतचा अहवाल दिनांक २१.०५.२०२१ रोजी अधीक्षक अभियंता, म.जी. प्रा. मंडळ, पनवेल यांनी मुख्य अभियंता तथा विशेष कार्य अधिकारी, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय मुंबई यांचेकडे सादर केलेला आहे. त्यासंदर्भात पुढील कार्यवाही पाणी पुरवठा विभागामार्फत करणे नियोजित आहे.

दुगाडफाटा, दाभाड, शिरोले, पाच्छापूर (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) या रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(२०) * ३६१४० श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दुगाडफाटा, दाभाड, शिरोले, पाच्छापूर (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) हा रस्ता सुधारणेचे काम सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजने अंतर्गत झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर काम हे निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी सदर कामाची फेरतपासणी राज्य दक्षता व नियंत्रण पथकाकडून करावी अशी मागणी अधीक्षक अभियंता, कोकण विभाग ठाणे यांना दि.११ मे, २०२१ ई-मेलद्वारे पत्र व्यवहार केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने निकृष्ट दर्जाच्या कामाची फेरतपासणी राज्य गुणवत्ता पथकाने केली आहे व त्यानुसार संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) ई-मेलद्वारे पत्र व्यवहार केला, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर रस्त्याचे काम प्रगतीत असताना वेगवेगळ्या टप्प्यांवर राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांच्याकडून एकुण ४ तपासण्या झालेल्या आहेत. त्यांचे सर्व अहवाल "समाधानकारक" आहेत. सदर रस्त्याचे काम पूर्ण झाल्यावर

दिनांक ३०.१२.२०२० रोजी काम अंतिम करण्यात आले असून सद्यस्थितीत रस्ता वाहतूक योग्य ठेवण्यात येत आहे. सदर प्राप्त मागणीच्या अनुषंगाने, राज्य गुणवत्ता मंडळाकडे सदर कामाची फेरतपासणी करण्याचे नियोजित आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजनेच्या “प्रपत्र ड” च्या यादीत झालेली अनियमितता

(२१) * ३६२३३ डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत घर नसलेल्या प्रत्येकाला सन २०२२ पर्यंत घर देण्याच्या उद्देश्याने ही घरकुल योजना कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेच्या “प्रपत्र ड” मधील यादीची पडताळणी करताना मौका चौकशी व वस्तुस्थिती न तपासता पात्र लाभार्थ्यांना अपात्र व अपात्र लाभार्थ्यांना पात्र करण्यात आल्याने या यादीत अनियमितता झाली असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामुळे अनेक घरकुल लाभार्थी या लाभापासून वंचित राहत असल्याने त्यांच्यामध्ये असंतोष निर्माण झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या योजनेच्या “प्रपत्र ड” च्या यादीत अनियमितता झाली असल्याने सदर यादीची फेर तपासणी करून मौका चौकशी व वस्तुस्थिती तपासून घरकुल मंजूर करण्याबाबत शासनाणे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

राज्यात प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण अंतर्गत प्रपत्र ड यादया तयार करण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना दि. ०१/०८/२०१६ च्या पत्रान्वये शासनाने निर्गमित केल्या. सदर पत्रामध्ये Generated Priority List मध्ये नसणाऱ्या परंतु “प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण” योजनेसाठी पात्र असणाऱ्या लाभार्थ्यांचा समावेश प्रपत्र ड मध्ये करण्यात आला.

केंद्र शासनाने निर्देशित केल्याप्रमाणे ग्रामसभेने मान्य केलेल्या प्रपत्र ड मधील लाभार्थ्यांची नोंदणी आवास प्लस प्रणालीमध्ये करण्यासाठी दिनांक १०/०८/२०१८ च्या पत्रान्वये सुचना निर्गमित करण्यात आल्या. त्यानुसार आवास प्लस प्रणालीवर नोंद करताना प्रपत्र ड मधील ग्रामसभेने मान्य केलेल्या लाभार्थ्यांच्या नोंदी सदर लाभार्थ्यांच्या जागेवर जाऊन स्थळ पाहणी करून माहितीसह अपलोड करण्यात आल्या.

(३) व (४) राज्यातील प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण अंतर्गत "प्रपत्र ड" मधील तांत्रिक कारणाने अपात्र ठरलेल्या परंतु पात्र असलेल्या लाभार्थ्यांच्या नोंदी पुन्हा करण्याकरिता लिंक उपलब्ध करून देण्यासाठीचा सविस्तर प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे दि.१८/०५/२०२१ च्या पत्रान्वये राज्य शासनाने पाठविला असता, केंद्र शासनाने त्यांच्या दि.२०/०५/२०२१ च्या पत्रान्वये राज्य शासनाचा प्रस्ताव अमान्य केला असून या संदर्भात पात्र लाभार्थ्यांना राज्य योजनेतून लाभ देण्याच्या सुचना केल्या आहेत.

**राज्यात कोरोनामुळे घोषित करण्यात आलेल्या टाळेबंदीच्या काळात
नोंदणीकृत बांधकाम मजुरांना जाहीर केलेली
रक्कम विनाविलंब मिळणेबाबत**

(२२) * ३२६०८ श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेच्या पार्श्वभूमीवर टाळेबंदीची घोषणा करण्यात आल्यानंतर या काळात नोंदणी असलेल्या बांधकाम मजुरांना दरमहा दीड हजार रुपये देण्याची घोषणा राज्य शासनाच्यावतीने करण्यात आली असली तरीही याची अंमलबजावणी अद्यापपर्यंत झालेली नसल्याने राज्यातील जवळपास बारा लाख नोंदणीकृत बांधकाम मजूर तसेच सहा हजाराहून अधिक नोंदणी न झालेले बांधकाम मजूर या आर्थिक सहाय्यापासून वंचित राहिले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाच्यावतीने नोंदणीकृत बांधकाम मजुरांना दरमहा दीड हजार रुपये आजमितीस अदा न करण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून जाहीर केलेली सदरहू दीड हजाराची रक्कम बांधकाम मजुरांना विनाविलंब मिळण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मा.मुख्यमंत्री महोदय, यांनी कोविड-१९ विषाणू प्रादुर्भाव कालावधीत राज्यात ब्रेक द चेन अंतर्गत निर्बंध घोषित करताना दिनांक १३.०४.२०२१ रोजी केलेल्या घोषणेस अनुसरून शासनाच्या दिनांक २२.०४.२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये दिनांक २२.०४.२०२१ पूर्वी नोंदीत बांधकाम कामगार लाभार्थ्यांना प्रत्येकी रुपये १५००/- इतके एकवेळचे अर्थसहाय्य थेट त्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्यास शासन मान्यता प्रदान करण्यात आली.

त्या अनुषंगाने मंडळाकडून दिनांक २३.०४.२०२१ ते दिनांक ०८.१०.२०२१ या कालावधीत ११,७८,९२८ इतक्या नोंदीत सक्रीय (जिवीत) बांधकाम कामगारांच्या बँक खात्यात थेट DBT पद्धतीने अर्थसहाय्य जमा करण्यात आले आहे. सदर अर्थसहाय्य वितरणावर १७६.८३ कोटी इतका खर्च करण्यात आला आहे. तथापि, उर्वरित बांधकाम कामगारांच्या बँक खात्यात त्रुटी आढळल्यामुळे सदर त्रुटीची पूर्तता करण्यासाठी डाटा जिल्हा कार्यालयांना पाठविण्यात आला असून त्रुटीची पूर्तता होताच उर्वरित बांधकाम कामगारांच्या खात्यात अर्थसहाय्याची रक्कम जमा करण्यात येईल.

(२) महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार मंडळाकडून दिनांक २३.०४.२०२१ ते दिनांक ०८.१०.२०२१ या कालावधीत ११,७८,९२८ इतक्या नोंदीत सक्रीय (जिवीत) बांधकाम कामगारांच्या खात्यात थेट DBT पद्धतीने अर्थसहाय्य जमा करण्यात आले आहे. सदर अर्थसहाय्य वितरणावर १७६.८३ कोटी इतका खर्च करण्यात आला आहे. तथापि, उर्वरित बांधकाम कामगारांच्या बँक खात्यात दुबार नोंदणी क्रमांक, दुबार आधार क्रमांक, दुबार बँक खाते क्रमांक, दुबार नाव अशा त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत. सदर त्रुटीची पूर्तता करण्यासाठी डाटा जिल्हा कार्यालयांना पाठविण्यात आला असून त्रुटीची पूर्तता होताच उर्वरित बांधकाम

कामगारांच्या खात्यात अर्थसहाय्याची रक्कम जमा करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (जि.सोलापूर) शहरात जगदज्योती महात्मा बसवेश्वरांचे
स्मारकाचे काम थांबविण्यात आल्याबाबत**

(२३) * ३५५२३ श्री.समाधान अवताडे (पंढरपूर) : सन्माननीय
ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंगळवेढा (जि.सोलापूर) शहरात जगदज्योती महात्मा बसवेश्वरांचे स्मारकास रु.१०० कोटीच्या आराखड्यास तात्कालीन अर्थमंत्र्यांनी माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये मंजूर केले असून सदर स्मारकाचे काम शासनाकडून थांबविण्यात आले असल्याने या जागतिक दर्जाच्या यथोचित स्मारक तात्काळ उभारून पर्यटनास चालना मिळणेबाबतचे निवेदन मा.मुख्यमंत्री यांना दि. १४ मे, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास दिले आहे. हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंगळवेढा शहरात महात्मा बसवेश्वरांचे स्मारक उभारणे संबंधी शासनाकडून बैठक घेण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रश्नासंबंधी शासनस्तरावर कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सदर स्मारक मंगळवेढा तालुक्यात ग्रामीण भागात उभारण्याबाबतचा प्रस्ताव प्राप्त झालेला आहे.

(२) व (३) होय,

• दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी तात्कालीन मा.मंत्री (वित्त नियोजन व वने) महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीत कृषी पर्यटनाच्या संबंधित प्रस्तावित करण्यात आलेले बांधकाम स्मारक आराखड्यातून वगळून कृषी पर्यटन केंद्राबाबत व स्मारकाबाबतचा प्रस्ताव

स्वतंत्रपणे संबंधित कृषी व ग्राम विकास विभागाकडे परस्पर सादर करावा, असे निर्देश देण्यात आले आहेत.

• मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १९.०७.२०१९ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती, सदर बैठकीत कमीत कमी दहा हजार चौ. फुटापर्यंतचे बांधकाम करण्यात यावे, असे निर्देश देण्यात आले आहे. त्यानुषंगाने सुधारीत प्रस्ताव अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

• स्मारकाच्या बांधकामासाठी नियोजित जमीन कृषी विभागाच्या मालकीची असून जगतज्योती महात्मा बसवेश्वर स्मारक ट्रस्टसाठी देण्याबाबत लोकप्रतिनिधीनी केलेल्या विनंती बाबत अद्याप निर्णय झालेला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील सहा किल्यासाठी एकत्रित विकास आराखडा तयार करणेबाबत

(२४) * ३२५६२ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.विश्वनाथ भोईर (कल्याण पश्चिम), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील गडकिल्ल्यांच्या संवर्धनासाठी शासनाने मध्यवर्ती समिती स्थापन केली असून पहिल्या टप्प्यात कोणकोणत्या किल्ल्यांचे संवर्धन करण्याचे ठरविण्यात आले आहे,

(२) असल्यास, राज्यातील संरक्षित घोषित केलेल्या ६० किल्ल्यांपैकी मुंबईतील शिवडी, वरळी, वांद्रे, धारावी, सेंट जॉर्ज आणि माहिम अशा ६ किल्ल्यांसाठी एकत्रित विकास आराखडे तयार करण्याचे दि.५ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास मा.मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीमध्ये निर्देश देण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त सहा किल्ल्यांचे विकास आराखड्यानुसार विकास कामे तातडीने सुरु करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) राज्यातील गडकिल्ल्यांचे जतन व संवर्धनाच्या कामांच्या तसेच त्या परिसरातील पर्यटनासाठी सुविधा निर्माण करणे व त्या परिसराचे जैवविविधता जतन व वनीकरण करणे याकरीता मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली सुकाणू समिती स्थापन केली असून, प्रथम टप्प्यात पुणे जिल्ह्यातील राजगड, तोरणा, शिवनेरी, रायगड जिल्ह्यातील सुधागड व सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील विजयदुर्ग व सिंधुदूर्ग या ६ किल्ल्यांची निवड करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) मुंबईतील शिवडी, वरळी, वांद्रे, धारावी, सेंट जॉर्ज आणि माहिम या ६ किल्ल्यांचा एकत्रित विकास आराखडा तयार करण्याकरीता वास्तुविशारदाची नियुक्ती करण्यात आली असून सदर आराखडे तयार करण्याचे काम पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे पिंपळगाव कुटे (ता.वसमत ,जि.हिंगोली) येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र किंवा आयुर्वेदिक डिस्पेंसरी मंजूर करणेबाबत

(२५) * ३४४८५ श्री.चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैय्या रमाकांत नवघरे (बसमत) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पिंपळगाव कुटे (ता.वसमत, जि.हिंगोली) येथील नागरीकांच्या आरोग्य विषयक समस्या सोडविण्यासाठी जवळपास आरोग्य केंद्र उपलब्ध नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र किंवा आयुर्वेदिक डिस्पेंसरी मंजूर करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांच्याकडे दि. २३ सप्टेंबर,२०२१ रोजी वा त्यासुमारास मागणी केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र किंवा आयुर्वेदिक डिस्पेंसरी उभारण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१), (२) व (३) मौजे पिंपळगाव कुटे ता. वसमत जि. हिंगोली येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र किंवा आयुर्वेदिक डिस्पेंसरी मंजूर करण्याबाबत मागणी करणारे स्थानिक विधानसभा सदस्यांचे निवेदन शासनास प्राप्त झाले आहे.

मौजे पिंपळगाव कुटे हे गाव प्राथमिक आरोग्य केंद्र हट्टा व उपकेंद्र चिखली अंतर्गत येते. मौजे पिंपळगाव कुटे हे गाव प्राथमिक आरोग्य केंद्र हट्टा पासून ८ किमी अंतरावर असून उपकेंद्र चिखली १० किमी अंतरावर आहे. सदर आरोग्य केंद्रामार्फत मौजे पिंपळगाव येथील नागरीकांना आरोग्य सेवा पुरविण्यात येतात.

सन २०११ च्या लोकसंख्येवर आधारीत प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र निर्मितीच्या निकषानुसार मौजे पिंपळगाव कुटे हे गाव लोकसंख्येच्या निकषात बसत नसल्यामुळे जोडबृहत आराखड्यात सदर ठिकाणी प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र मंजूरीसाठी जिल्हास्तरावरून प्रस्तावित केलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदपूर (जि.लातूर) तालुक्यातील चिखली येथील पाझर तलाव अतिवृष्टीमुळे फुटल्यामुळे पिकांचे झालेले नुकसान

(२६) * ३३०३३ श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदपूर (जि.लातूर) तालुक्यातील चिखली येथील पाझर तलाव अतिवृष्टीमुळे फुटल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी शिरल्यामुळे शेतीचे नुकसान झाले असल्याची बाब दि. ९ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या झालेल्या नुकसानीची संबंधीत लोकप्रतिनिधींनी प्रत्यक्ष पाहणी करून शेतकऱ्यांना त्वरीत नुकसानभरपाई देण्याबाबत तसेच फुटलेल्या तलावाच्या दुरुस्तीचे काम लवकर करण्याच्या सूचना संबंधीतांना दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतकऱ्यांना त्वरीत नुकसानभरपाई देण्याबाबत तसेच पाझर तलावाचे दुरुस्तीचे काम त्वरीत

करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

(३) पाझर तलाव फुटून झालेल्या नुकसानीबाबत महसूल विभागाकडून पाहणी करून पंचनामे करण्यात आलेले असून बाधित शेतकऱ्यांना शेतपिकांच्या नुकसानीसाठी मदत वाटप करण्यात आलेले आहे. तसेच अतिवृष्टीमुळे फुटलेले चिखली पाझर तलाव १ व २ चे आवश्यक दुरुस्तीची अंदाजपत्रके प्रशासकीय मान्यतेसाठी अप्पर आयुक्त जलसंधारण, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, औरंगाबाद यांच्याकडे सादर करण्यात आलेली आहेत. दुरुस्ती अंदाजपत्रकांना प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर बंधाऱ्याच्या दुरुस्तीची कामे हाती घेण्यात येतील.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक वसाहतीमधील कापडनिर्मिती
करणाऱ्या जखरिया कंपनीत बॉयलरचा स्फोट झाल्याबाबत**

(२७) * ३४१२१ श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर(वसई), श्री.विनोद निकोले (डहाणू) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक वसाहतीतील कापडनिर्मिती करणाऱ्या जखरिया कंपनीत बॉयलरचा स्फोट होऊन दोन कामगारांचा मृत्यू झाला तसेच पाच कामगार जखमी झाले असल्याची घटना दिनांक ४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशी अंती काय आढळून आले,

(३) असल्यास, उक्त दुर्घटना टाळण्यासाठी तसेच उक्त दुर्घटनेतील मृतांच्या कुटुंबियांना व जखमी कामगारांना अर्थसहाय्य करण्यासह सदरहू दुर्घटनेस जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती

कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक वसाहतीमधील जखारिया इंडस्ट्रिज या कपड्याचे उत्पादन करणाऱ्या टेक्सटाईल्स कारखान्यात दि. ०४.०९.२०२१ रोजी रात्री सुमारे ०५:५० वा. वॉटर प्रिहिटरमध्ये स्फोट होऊन दोन कामगारांचा मृत्यू झाला असून, पाच कामगार जखमी झाले आहेत.

(२) सदर अपघाताची चौकशी औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, पालघर व पोलीस विभागाने केलेली आहे. चौकशी दरम्यान कारखाना आवारात प्रोसेसिंगकरीता आवश्यक थर्मिक फ्ल्युईड हिटर व स्टिम बॉयलर एका शेडमध्ये लावलेले असल्याचे व थर्मिक फ्ल्युईड हिटर मध्ये ऑईल गरम करण्यासाठी वापरण्यात येणारा कोळसा जळाल्यानंतर तयार होणारे गरम गॅसेस स्टिम बॉयलरच्या वॉटर प्रिहिटरमधून चिमणीव्दारे हवेत सोडले जातात असे निदर्शनास आले. सदरची प्रकिया चालू असतांना दि.०४.०९.२०२१ रोजी पहाटे सुमारे ०५:५० वा. वॉटर प्रिहिटर मध्ये दाब वाढून स्फोट झाला व स्फोटामुळे थर्मिक फ्ल्युईडचे पाईप फुटून त्याला व कोळश्याला आग लागली.

कारखान्यातील सदर वॉटर प्रिहिटर हे सक्षम व्यक्तीकडून तपासणी न करता चालू असल्याचे, तसेच वॉटर प्रिहिटरला सेफटी व्हॉल्व, अलार्म, प्रेशरगेज, टेम्परेचर गेज इत्यादी न लावल्याचे आणि कारखान्याचे सुरक्षा लेखा परिक्षण करून घेतले नसल्याचे चौकशी दरम्यान आढळून आले.

(३) सदर स्फोटात मृत झालेले दोन्ही कामगार राज्य विमा महामंडळाचे सदस्य असल्याने त्यांच्या वारसास कामगार राज्य विमा महामंडळाकडून नुकसान भरपाईपोटी पेन्शन मिळणार असून त्याबाबतचा दावा नुकसान भरपाई न्यायालयात दाखल करण्यात आलेला आहे.

तसेच स्फोटात जखमी झालेल्या पाच कामगारांना अपंगत्व आलेले नसल्याने त्यांना आर्थिक मदत देण्यात आलेली नाही. तथापि, सदर जखमी कामगारांचा वैद्यकीय उपचाराचा खर्च कंपनी व्यवस्थापनामार्फत करण्यात आलेला असून, सदर पाच जखमी कामगार राज्य कामगार विमा महामंडळांतर्गत नोंदणीकृत असल्याने त्यांचे रजेच्या कालावधीतील वेतन राज्य कामगार विमा

महामंडळ यांचेकडून अदा करण्यात येते.

सदर अपघातप्रकरणी कारखान्याचे भोगवटादार यांनी महाराष्ट्र कारखाने नियम १९६३ मधील विविध नियम, कारखाने अधिनियम, १९४८ चे कलम ७-A(२)(a) तसेच महाराष्ट्र कारखाने (सुरक्षा लेखा परिक्षण) नियम २०१४ चे नियम ३(b) चा भंग केला असल्याचे आढळून आले. सदर नियम भंगाबाबत त्यांचेविरुद्ध मा. मुख्य न्यायदंडाधिकारी, ठाणे यांचे न्यायालयात फौजदारी खटला दाखल करण्यात आला आहे.

सदर अपघातप्रकरणी पोलिस विभागामार्फत भारतीय दंड विधानाच्या विविध कलमांन्वये मा. अपर जिल्हा व सत्र न्यायालय, पालघर येथे कारखान्याचे भोगवटादार यांचेविरुद्ध यांचेवर गुन्हा दाखल केला आहे.

तसेच, दिनांक ०४.०९.२०२१ रोजी सदर कारखाना बंद करण्याबाबतचे आदेश औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालयाकडून पारीत करण्यात आले आहेत. त्यानुसार सद्यस्थितीत सदर कारखाना बंद आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील रुग्णालयात लागणाऱ्या आगीच्या घटना टाळण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

(२८) * ३३९१८ श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.नानाभाऊ पटोले (साकोली), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.मोहनराव हंबर्डे (नांदेड दक्षिण), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा), श्रीमती सरोज आहिरे (देवळाती), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.राजेश पवार (नायगांव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील रुग्णालयांमध्ये लागणाऱ्या आर्गीसाठी यापुढे संबंधित रुग्णालय जबाबदार ठरविण्यात येईल असे परिपत्रक दिनांक १ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास तसेच अश्या दुर्घटना टाळण्यासाठी मार्गदर्शक सुचनाही शासनाने जारी केले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अहमदनगर जिल्हा रुग्णालयातील (ता.जि.अहमदनगर) अतिदक्षता (आयसीयू) विभागात आग लागल्याने ११ रुग्णांचा मृत्यू झाल्याची बाब दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या रुग्णालयाच्या आवारात बांधकाम सुरु असलेल्या नवीन इमारतीमध्ये असलेल्या कोरोना अतिदक्षता विभागात आग प्रतिबंधक यंत्रणा कार्यरत झालेली नव्हती, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निष्पन्न झाले,
- (५) असल्यास, मागील काही वर्षात रुग्णालयात लागलेल्या आगीच्या घटनात झालेली जिवीतहानी लक्षात घेता संबंधित रुग्णालय प्रशासनावर फौजदारी गुन्हे दाखल करणेसह अहमदनगर जिल्हा रुग्णालयातील दुर्घटनेत दोषींवर कारवाई करणेसह या दुर्घटनेतील मृत्यूमुखी पडलेल्या व जखमी रुग्णांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत व अश्या दुर्घटना टाळण्यासाठी शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. राजेश टोपे : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) नाही, हे खरे नाही.

(४) या प्रकरणी शासन निर्णय दि. ११.११.२०२१ अन्वये विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग यांच्या अख्यक्षतेखाली चौकशी समितीची स्थापना केलेली असून चौकशी समितीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) या दुर्घटनेच्या प्रथम दर्शनी आढाव्यानुसार संबंधितांवर कार्यवाही करण्यात आली आहे. पुढील प्रशासकीय कारवाई करण्यात येईल. तसेच मृत्यूमुखी पडलेल्या रुग्णांना नातेवाईकांना मुख्यमंत्री सहायता निधी मधून पाच लाख आणि जिल्हा

आपत्ती व्यवस्थापन अंतर्गत दोन लक्ष असे एकूण सात लक्ष रुपयेची आर्थिक मदत देण्यात आली आहे. रुग्णालयातील आगीच्या घटना टाळण्यासाठी राज्यातील सर्व शासकीय रुग्णालयांचे फायर सेफ्टी ऑडीट करण्यात आले असून रुग्णालयांत अग्निशमन यंत्रणा उभारून NOC प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही नियमितपणे सुरु आहे. तसेच रुग्णालयांमध्ये अग्निप्रतिबंध करणेबाबतचे प्रशिक्षण नियमितपणे देण्यात येत आहे. अग्निशमन यंत्रणा उभारण्यासाठी जिल्हा नियोजन विकास मंडळ तसेच विभागामार्फत निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील दारिद्र्यरेषेखालील नागरीकांना विविध योजनेअंतर्गत घरकूल बांधकामासाठी मिळणाऱ्या अनुदानात वाढ करणेबाबत

(२९) * ३२७६६ श्री.मोहनराव हंबर्डे (नांदेड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.जयकुमार गोरे (माण) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामीण भागातील दारिद्र्यरेषेखालील नागरीकांना विविध योजनेअंतर्गत घरकूल बांधकामासाठी शासनाकडून १ लाख २० हजार रुपयांचे अनुदान देण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अलिकडच्या काळात बांधकाम साहित्याचे दर वाढल्याने ते खरेदी करणे सर्वसामान्यांच्या आवाक्याबाहेर असून अनेक लाभार्थ्यांची घरे अपुऱ्या निधीअभावी प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दारिद्र्यरेषेखालील नागरिकांना जास्तीचे अनुदान उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

- श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.
 (२) हे खरे नाही.
 (३) विविध विभागांच्या योजनांशी कृतिसंगम करण्यात येऊन घरकुल लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात येत आहे.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे परसोडा (ता.आर्णी, जि.यवतमाळ) येथील ग्रामपंचायतमध्ये
 महाराष्ट्र विहीर पुनर्भरण योजना अंतर्गत कामात झालेला अपहार**

(३०) * ३६२२० श्री.मदन येरावार (यवतमाळ), श्री.नामदेव ससाने
 (उमरखेड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे परसोडा (ता.आर्णी, जि.यवतमाळ) येथील ग्रामपंचायती मार्फत महाराष्ट्र विहीर पुनर्भरण योजना राबविण्यात आली असून सदर गावातील १२ शेतकरी विहीर पुनर्भरण कामाचे लाभार्थी असून ऑनलाईन संगणकीकृत यादीत त्यांची नावे समाविष्ट आहेत, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर योजनेअंतर्गत प्रत्येक लाभार्थ्यांच्या नावासमोर देय रक्कम उचल केल्याचे निदर्शनास आल्याने याबाबत सचिव, सरपंच, रोजगार सेवक, गटविकास अधिकारी यांना विचारणा केली, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, सदर प्रकरणावर लाभार्थ्यांना न्याय न मिळाल्यामुळे परिणामी शेतकऱ्यांनी रोजगार हमी योजनेचे उपजिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, आयुक्त कार्यालय यांच्याकडे तक्रार केली असून याबाबत कुणीही दखल घेतली नाही, हे ही खरे आहे काय,
 (४) असल्यास, सचिव, रोजगारसेवक, गटविकास अधिकारी यांनी विहीर पुनर्भरण लाभार्थ्यांच्या शेतात कोणत्याही प्रकारचे काम न करता अपहार केल्याचा आरोप लाभार्थ्यांनी केला असून सदर अपहाराबाबत चौकशी करून दोषी असणाऱ्यावर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (५) असल्यास, सदर प्रकरणात दोषी आढळलेल्या अधिकारी-कर्मचाऱ्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) ग्रामपंचयात परसोडा पंचायत समिती, आर्णी अंतर्गत विहीर पुर्णभरण या कामाच्या चौकशीच्या अनुषंगाने तत्कालीन सरपंच, ग्रामसेवक, तत्कालीन ग्रामरोजगार सेवक, तांत्रिक सहाय्यक, शाखा अभियंता यांना विहीर पुर्णभरणाच्या १७ कामांवर झालेला खर्च व दिनांक १९/०६/२०१९ पासून १८ टक्के व्याज या दराने एकुण रु. ५,६३,३०८/- एवढी रक्कम सम प्रमाणात वसूल करून त्यांचे विरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही का करण्यात येऊ नये याबाबत खुलासा मागविण्यात आला होता.

मात्र, ग्रा.पं. परसोडा येथील सचिव व तांत्रिक सहाय्यक यांनी सदर नोटीसला मा. औद्योगिक न्यायालय येथे दाद मागितली आहे व सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. तसेच, शाखा अभियंता यांना सम प्रमाणात रक्कम रु. १,१२,६६२/- (१८ टक्के व्याजासह) भरणा करण्याबाबत व १ वेतनवाढ तीन वर्षाकरीता थोपविण्यात येत आहे असे आदेश देण्यात आलेले आहेत . तत्कालीन सरपंच ग्रा.पं. परसोडा आणि तत्कालीन ग्रामरोजगार सेवक यांचेवर समप्रमाणात रु. १,१२,६६२/- प्रत्येकी (१८ टक्के व्याजासह) भरणा करण्याबाबत आदेशीत केले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**टाकवहाळ (ता.मनोर,जि.पालघर) येथे मुंबई - अहमदाबाद राष्ट्रीय
महामार्गालगत उभारण्यात येणाऱ्या ट्रामा केअर सेंटरचे
काम संधगतीने सुरू असल्याबाबत**

(३१) * ३६६१० श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टाकवहाळ (ता.मनोर, जि.पालघर) येथे मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गालगत उभारण्यात येणाऱ्या ट्रामा केअर सेंटरचे काम गेल्या तीन

वर्षापासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई - अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावर किंवा जिल्ह्यात अन्यत्र होणाऱ्या अपघातामधील जखमींना वेळेवर उपचार मिळत नसल्याने अनेकांना प्राण गमवावे लागले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त ट्रामा केअरचे काम तातडीने पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१), (२) व (३) मनोर येथील २०० खाटांचे सामान्य रुग्णालय व २० खाटांचे ट्रामा केअर युनिटचे एकत्रिपणे बांधकाम सन २०१९ पासून सुरु आहे. कोविड-१९ मुळे करण्यात आलेल्या लॉकडाऊन मुळे सदरील काम बंद होते.

मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्गावर किंवा जिल्ह्यात अन्यत्र होणाऱ्या अपघातामधील जखमींना नजीकच्या रुग्णालयात तातडीने उपचार केले जातात. सद्यस्थितीत २०० खाटा सामान्य रुग्णालय व २० खाटांचे ट्रामा केअर युनिटचे बांधकाम एकत्रिपणे सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा, अकोला व वाशीम जिल्ह्यात बनावट

डिझेलची विक्री होत असल्याबाबत

(३२) * ३५६७० अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा, अकोला व वाशीम जिल्ह्यात बायोडिझेल व इंडस्ट्रियल ऑइल च्या नावाखाली बनावट डिझेलची विक्री करणारी केंद्रे, राज्य शासनाला VAT च्या स्वरूपात मिळणारा कर भरत नसल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे शासनाला डिझेलच्या विक्रीवर प्रति लिटर मिळणारे २० रुपयांच्या महसुलाचे नुकसान होत असून सद्यःस्थितीत या भागात बायोडिझेल व इंडस्ट्रियल ऑइल ची मोठ्या प्रमाणावर होत असलेली विक्री

पाहता शासनाचे कोटयवधी रूपयांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त तिन्ही जिल्ह्यात बनावट डिझेलची विक्री होत असल्यापासून आजपावेतो शासनाचे किती रूपयांचे महसुली नुकसान झाले आहे याची तपासणी करून संबंधितांकडून त्या रकमेची व्याजासहीत वसुली करून सदरहू केंद्रे तातडीने बंद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, त्याचा तपशील काय आहे, नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत व सदरहू वसुली किती कालावधीत करण्यात येणार असून या प्रकरणी संबंधीत दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार : (१) बायोडिझेल व इंडस्ट्रियल ऑईल यावरील कर देयता ही वस्तू व सेवाकर अधिनियमाच्या अंतर्गत येते. बायोडिझेल व इंडस्ट्रियल ऑईल यांची विक्री करणारे काही व्यापारी बुलढाणा, अकोला व वाशिम जिल्ह्यात वस्तू व सेवाकर कायद्यांतर्गत नोंदीत असून कायद्याप्रमाणे येणारी कर देयता अदा करत असल्याचे विवरणपत्रांच्या पडताळणीवरून सकृतदर्शनी आढळून आले. मात्र, महसूल विभागामार्फत जिल्हापुरवठा अधिकारी, बुलढाणा यांनी कार्यवाही केलेले एकूण आठ (०८) व्यापाऱ्यांची उलाढाल वस्तू व सेवाकर कायद्यांतर्गत नोंदणी पात्र आहे किंवा नाही यांची पडताळणी सुरु आहे. पडताळणी अंती कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

(२) याबाबत सखोल पडताळणी सुरु आहे.

(३) सदर बाबीची चौकशी सुरु असून शासनाचे महसुली नुकसान झाले असल्यास उचित कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) व (५) सदर बाबीची चौकशी सुरु असून वस्तू व सेवाकर विभागाचे महसुली नुकसान झाले असल्यास उचित कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

पाचल-कोंडवाडी (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील अर्जुना कालव्याचे बांधकाम वाहून गेल्याबाबत

(३३) * ३५१०३ श्री.राजन साळवी (राजापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पाचल-कोंडवाडी (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील अर्जुना कालव्याचे तीन महिन्यांपूर्वी करण्यात आलेले बांधकाम पहिल्याच पावसात वाहून गेल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कालवा फुटल्यामुळे नुकसान तसेच कालव्याजवळील असलेल्या वस्तींना धोका सदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच, सदरहू कालव्याच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती काय आढळून आले त्याअनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधीतांवर कोणती कारवाई करणेसह बांधीतांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत,

श्री. जयंत पाटील : (१) हे खरे नाही. पाचल कोंडवाडी (ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी) या परिसरामध्ये अर्जुना उजवा कालवा कि.मी. १३ ते १७ चे काम आहे. दिनांक १९ ते २३ जुलै-२०२१ या कालावधीत झालेल्या अतिवृष्टीमुळे सदर कालव्याच्या उजव्या तिरावरील दरडी ढासळल्या व कालव्यामध्ये माती भरली गेली. तसेच डोंगरावरून वाहणारे पाणी कालव्याच्या अस्तरीकरणाच्या खाली शिरल्याने काही ठिकाणी कालवा अस्तरीकरणाचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) हे खरे नाही. अतिवृष्टीमुळे कालव्यात ढासळलेल्या मातीमुळे पाणी प्रवाहास अडथळा निर्माण झाल्याने सदर कालव्यास चर मारून पाणी जवळच्या नाल्यामध्ये वळविण्यात आले, त्यामुळे कालव्याजवळील असलेल्या वस्त्यांना धोका सदृश्य परिस्थिती निर्माण झालेली नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिंतूर - वडाळी (जि.परभणी) तालुक्यातील बंधान्यांची झालेली दुरावस्था

(३४) * ३३३६६ श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिंतूर- वडाळी (ता.जिंतूर, जि.परभणी) रस्त्यावर वरुड येथील गावाजवळून वाहणाऱ्या नदीच्या पात्रात तालुका कृषी कार्यालयातर्फे पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत दहा वर्षापूर्वी दगडी बंधारा बांधण्यात आला व बांधकामानंतर कृषी विभागाचे बंधान्याकडे दुर्लक्ष झाल्याने बंधान्याच्या दगडाचे सिमेंट निघून गेल्याने अनेक ठिकाणी लहान-मोठ्या भेगा पडल्या असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाच वर्षापूर्वी जलयुक्त शिवार कार्यक्रमांतर्गत बंधान्याच्या पाणलोट क्षेत्रात खोलीकरणाचे मोठे काम करण्यात आले परंतु बंधान्याच्या दुरुस्तीची काम न केल्याने पावसाळ्यात पाणी बंधान्यात न साठता बंधान्याला पडलेल्या भेगामधून अव्याहतपणे वाहते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामुळेच पाणलोट क्षेत्रातील जलसाठ्यावर विपरीत परिणाम होऊन परिसरातील रब्बी पिकांसाठी सिंचनाचा प्रश्न निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, जिंतूर तालुक्यात कृषी विभागाची सिमेंट नालाबांध दगडी बंधारे माती नालाबांध शेकडोंच्या संख्येने असूनही त्याकडे कृषी विभागाच्या पूर्णतः दुर्लक्षामुळे बंधारे सुस्थितीत नसल्याने शासनाकडून बंधान्याकरिता देण्यात आलेल्या निधी वाया जात असून पाणलोट क्षेत्रातील जलसाठ्यावर परिणाम होवून शेतकऱ्यांना पिकांसाठी पाणी टंचाई निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शासनाकडून शेतकऱ्यांच्या सिंचन व्यवस्थेचे दृष्टिकोनातून तात्काळ बंधारे दुरुस्तीची कामे करण्याचे संबंधितांना आदेश देणार काय तसेच सदर प्रकरणांची सखोल चौकशी करून दोषींवर कोणती कठोर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

जिंतूर-वडाळी (ता.जिंतूर, जि.परभणी) रस्त्यावर वरुड येथील गावाजवळून वाहणाऱ्या नदीच्या पात्रात कृषी कार्यालयातर्फे बांधलेला दगडी सिमेंट बंधारा हा दहा वर्षापूर्वी बांधण्यात आला. जलयुक्त शिवार कार्यक्रमांतर्गत बंधाऱ्याची दुरुस्ती व खोलीकरण करण्यात आली. त्यामुळे बंधाऱ्यास मंजूरी आली आहे. कोठेही पाण्याची गळती दिसून येत नाही. दि. १६.१२.२०२१ रोजी पाहणी केली असता जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत, बंधाऱ्यात अंदाजे ३०० मीटर लांब व ४ मीटर खोलीपर्यंत संपूर्णपणे पाणी भरलेले आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

सदर बंधाऱ्या अंतर्गत असलेल्या जलसाठ्याचा खरीप व रब्बी पिकांसाठी पूरेपूर वापर होत असून हरभरा, गहू, ज्वारी या पिकांमध्ये मोठी वाढ झालेली आहे. तसेच सदर बंधाऱ्याच्या लगत परिसरातील विहिर, बोअरवेल मध्ये पाणी पातळीची वाढ झालेचे दिसून येत आहे. सभोतालच्या शेतकऱ्यांनी हळद, भाजीपाला व द्राक्षासारखी नगदी पिकांची लागवड करून मोठ्या प्रमाणात वाढ केलेली आहे. त्याचप्रमाणे दूग्ध व्यवसायही सुरु केलेला आहे. एकंदरीत सदर बंधाऱ्याच्या परिसरातील शेतकऱ्यांचे राहणीमान उंचावलेले आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यात अद्ययावत आरोग्य सुविधा उपलब्ध करणेबाबत

(३५) * ३३६१० श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हायातील उपजिल्हा व ग्रामीण रुग्णालय हे कोरोना रुग्णालयात रुपांतरित केल्याने इतर रुग्णांना उपचारांसाठी गुजरात, मुंबई किंवा खाजगी रुग्णालयात जावे लागत असून स्वखर्चाने उपचार करून घ्यावे लागत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्ह्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र ग्रामीण, उपजिल्हारुग्णालय, उपकेंद्रे, आरोग्य पथके यामध्ये ३० ते ५० टक्के पदे रिक्त असल्याचे

निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वैद्यकीय अधिकारी, कर्मचारी, समाज आरोग्य अधिकारी हे अनेक महिने वेतनाशिवाय काम करीत असल्याचे देखिल निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, जिल्हयातील उच्च शिक्षित वैद्यकीय अधिका-यांना शहरी भागासह महापालिका, नगरपालिका क्षेत्रालगत नेमणूका करण्यात आल्या असल्यामुळे आरोग्य सेवेची निकड असलेल्या ग्रामीण भागातील रुग्ण, स्तनदा माता, बालके, असंसर्गजन्य रुग्ण हे अनुभवी वैद्यकीय सेवांपासून वंचित राहतात त्यामुळे जिल्हयातील कुपोषण निमुर्लन योग्य रितीने होत नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, पालघर सारख्या आदिवासी तसेच ग्रामीण भागात अद्ययावत आरोग्य सुविधा तातडीने उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

तथापि रिक्त पदे भरण्याकरीता पदभरतीची प्रक्रिया सुरु आहे. सदयस्थितीत रिक्त पदांच्या ठिकाणी काही संवर्गात कंत्राटी स्वरूपात कर्मचारी/अधिकारी यांची पदे भरली आहेत.

(३) निधीच्या उपलब्धतेनुसार वेतन अदा करण्यात येत आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) आरोग्य संस्थामध्ये निकषानुसार ग्रामीण भागातील जनतेला वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगांव जिल्हयातील पद्मालय साठवण तलाव-२ व उपसा सिंचन योजनेच्या कामाबाबत

(३६) * ३५३०४ श्री.चिमणराव पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळगांव जिल्ह्यातील पद्मालय साठवण तलाव-२ व उपसा सिंचन योजना, एरंडोल या प्रकल्पाची धरण मातीकाम, विमोचक व सांडवा पुच्छ कालवा कामे ९५% कामे पूर्ण झाली असून घळभरणी, उपसा प्रणाली, भरण कालवा व वितरण प्रणालीची कामे अद्याप सुरु झालेली नाहीत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकल्पाच्या कामावर मार्च २०२१ अखेर १७५.२१ कोटी निधी खर्च झाला असून सदरस्थितीत प्रकल्पाची प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव ३७०.९४ कोटी रु.शासनास तापी पाटबंधारे विभाग महामंडळाकडून दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकल्पाच्या प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्तावास मंजुरीसह आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) सदर प्रकल्पाच्या सुप्रमा प्रस्तावास मान्यता देण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर विचाराधीन आहे. तसेच या प्रकल्पासाठी सन २०२१-२२ करीता रुपये ५५.०० लक्ष तरतुद आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे जिल्हा परिषदेतील रिक्त पदे भरणेबाबत

(३७) * ३२४८९ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे जिल्हा परिषद (जि. धुळे) मध्ये वर्ग १, २ अधिकाऱ्यांसह वर्ग-३ व वर्ग-४ ची सुमारे सातशे कर्मचारी वर्गाची पदे रिक्त असल्याचे दिनांक २८ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय.

धुळे जिल्हा परिषदेतील वर्ग १ ची १७९ पदे मंजूर असून ११२ पदे भरलेली असून ६७ पदे रिक्त आहेत. त्यापैकी महाराष्ट्र विकास सेवेतील गट अ संवर्गातील उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.), जिल्हा परिषद, धुळे व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, धुळे ही पदे रिक्त आहेत.

वर्ग २ ची ७४ पदे मंजूर असून ४९ पदे भरलेली असून २५ पदे रिक्त आहेत. त्यापैकी महाराष्ट्र विकास सेवेतील गट ब संवर्गातील सहायक गट विकास अधिकारी पंचायत समिती सिंदखेडा, शिरपूर तसेच गट विकास अधिकारी (मगारोहयो) गट ब ही पदे रिक्त आहेत.

वर्ग ३ ची ६१८६ पदे मंजूर असून ५४७९ पदे भरलेली असून ७०७ पदे रिक्त आहेत,

वर्ग ४ ची ५६९ पदे मंजूर असून ४४० पदे भरलेली असून १२९ पदे रिक्त आहेत,

(२) व (३) महाराष्ट्र विकास सेवा गट अ मधील उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत) हे पद सेवानिवृत्ती मुळे व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, धुळे हे पद बदलीने रिक्त झालेले आहे. सदर रिक्त पदे लवकरच भरण्यात येणार आहे.

महाराष्ट्र विकास सेवा गट ब मधील सहायक गट विकास अधिकारी पंचायत समिती सिंदखेडा, शिरपूर तसेच गट विकास अधिकारी (मगारोहयो) ही रिक्त पदे लवकरच भरण्यात येणार आहे.

वर्ग ३ च्या एकूण ७०७ पदांपैकी रिक्त पदांपैकी ५५४ पदे सरळसेवेतून भरावयाची आहेत. सदर रिक्त पदांपैकी मार्च २०१९ मध्ये पद भरतीबाबत जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आली असून कोरोना महामारीमुळे सदर परीक्षा घेण्यात आली नाही. तथापि, SEBC, अपंग व २०% अनुकंपा आरक्षणामुळे सदर पदात बदल झाल्याने सुधारित Vacancy Matrix मागविण्यात आले असून त्यानुषंगाने सदर परीक्षा घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

वर्ग ४ मधील सरळसेवा कोटयातील २५% रिक्त पदे निरसित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**कोरोना संसर्गाच्या काळात दरनियंत्रणाचे आदेश देऊनही खाजगी
रुग्णालयांनी जादा दर आकारणी केल्याबाबत**

(३८) * ३२५०७ श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड), श्री.सदा सरवणकर (माहिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना संसर्गाच्या काळात खासगी रुग्णालयातील ८० टक्के खाटांवर कोरोना रुग्णांसाठी शासनाने दरनियंत्रणाचे आदेश देवूनही त्याची अंमलबजावणी न करता अधिक दराने उपचार करित असल्याचे सामाजिक संस्थांच्या पाहणीतील निष्कर्षातून निदर्शनास आले तसेच कोरोना एकल महिला पुनर्वसन समिती, जन आरोग्य अभियान आणि महाराष्ट्र व जन आरोग्य समन्वय समितीच्या माध्यमातून राज्यातील ३४ जिल्ह्यांतील २०५ तालुक्यांमध्ये केलेल्या सर्वेक्षणात तब्बल ७५ टक्के रुग्णांची म्हणजेच ४ पैकी ३ रुग्णांकडून जादा देयक आकारणी केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अतिदक्षता (आय.सी.यु.) विभागातील खाटासाठी जास्तीत जास्त अधिकृत दर प्रतिदिवस ७५०० रुपये निश्चित केले असतानाही काही कुटुंबांना १५ हजार ते १ लाख एवढे देयक आकारण्यात आले असून कोरोनाच्या पहिल्या लाटेत २२ खासगी रुग्णालयांकडून ४५ लाख ५ हजार तर दुसऱ्या लाटेत २५ खासगी रुग्णालयांकडून २३ लाख ८० हजार रुपये अशा एकुण ६८ लाख ८६ हजार रुपये जादा दर आकारण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे,

(३) तसेच, कोरोना काळात कल्याण-डोंबिवली शहरातील खासगी रुग्णालयांनी उपचाराची जादा देयके आकारल्या संदर्भात प्राप्त झालेल्या तक्रारींची दखल घेत शासनाने खासगी रुग्णालयांच्या देयकाचे लेखापरिक्षण माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान करण्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, बीड जिल्ह्यातील खासगी रुग्णालयांनी कोरोना रुग्णांकडून जादा देयक आकारणी केल्याच्या तक्रारी रुग्णांकडून प्राप्त झाल्या असून सदर तक्रारींची दखल घेऊन खाजगी रुग्णालयांना दर निश्चिती करून सदरची देयके प्रमाणित करण्यासाठी शासनाने लेखा परिक्षकांच्या (ऑडीटर) नेमणूक करण्यात आल्या होत्या तथापि लेखापरिक्षक हे रुग्णालय प्रशासनाच्या संगतमताने रुग्णांची आर्थिक फसवणूक करीत असल्याच्या तक्रारी नागरीकांकडून करण्यात आल्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याबाबत शासनाने चोकशी केली आहे काय, त्यानुसार शासनाने निश्चित केलेल्या दरापेक्षा जादा दर आकारणी करण्यात आलेल्या किती खाजगी रुग्णालयांवर कारवाई करण्यात आली आहे, असल्यास, केलेल्या कारवाईचे स्वरूप काय आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) होय हे खरे आहे,

मा.मंत्री सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये कोरोना एकल महिला पुनर्वसन समिती व जन आरोग्य अभियान यांच्या प्रतिनिधींनी सर्वेक्षण करून तयार केलेल्या अहवालामध्ये खाजगी रुग्णालयांनी शासनाने कोविड उपचारासाठी ठरवून दिलेल्या दरांपेक्षा अधिक रक्कम आकारल्याचे नमूद केले.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

देयक लेखापरीक्षाअंती विविध बाबींखाली अतिरिक्त रक्कम आकारल्याचे निदर्शनास आल्याने अतिरिक्त देयकाची रक्कम रुग्णांना परत देण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(३) हे खरे आहे.

कोरोनाच्या पहिल्या लाटेत कल्याण डोंबिवली शहरातील खाजगी रुग्णालयात दिनांक ०१.०८.२०२० पासून ऑडीटरची नेमणूक करण्यात आली असून त्यांचेमार्फत २४ रुग्णालयांतील बिलांची तपासणी करून रु. ५७ लक्ष एवढी रक्कम बिलात कमी अथवा रुग्णांस परत करण्यात आली आहे.

कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेत एकूण ९० रुग्णालयात ऑडीटरची नियुक्ती करून त्यांचेमार्फत रु. २४ लक्ष एवढी रक्कम बिलात कमी अथवा रुग्णांस परत करण्यात आली आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेने खाजगी रुग्णालयातील बिलांचे ऑडीट करणेकरिता पहिल्या टप्प्यात २४ लेखापरिक्षकांची माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये नियुक्ती केली तर दुसऱ्या टप्प्यात ९० लेखापरिक्षकांची नियुक्ती माहे एप्रिल, २०२१ मध्ये केलेली आहे. तसेच जादा रक्कम वसूली बाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने नोटीस देवून ४ रुग्णालयांना जादा वसूल केलेली रक्कम रुग्णांस परत करेपर्यंतच्या कालावधीकरिता महानगरपालिका दफ्तरी असलेली नोंदणी निलंबित करण्यात आली होती.

त्याप्रमाणे बीड जिल्हयातील कोवीड-१९ मान्यता दिलेल्या रुग्णालयांपैकी लेखापरिक्षणाअंती २१ रुग्णालयांनी एकूण ३९० रुग्णांचे बिलांची एकूण रक्कम रु.१४,७७,२२५/- ची जादा आकारणी केलेली असल्याचे आढळून आलेले आहे. संबंधित रुग्णालयांना जादा आकारणी करण्यात आलेल्या रक्कमा संबंधित रुग्णांना परत करण्याबाबत आदेशीत केलेले आहे पैकी १७९ रुग्णांना जादा आकारणीची रु. ४,८६,२००/- एवढी रक्कम परत केली असून उर्वरित २११ रुग्णांना रु. ९,९१,०२५/ एवढी रक्कम परत करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(६) प्रश्नच उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील इम्प्रेस गार्डन ते शिंदेवस्ती दरम्यान बंद पडलेल्या कालव्याची स्वच्छता करणेबाबत

(३९) * ३४४७६ श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी), श्री.अशोक पवार (शिरूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील बी.टी.कवडे रस्ता, भिमनगर, शिंदेवस्ती व साडेसतरानळी पर्यंतचा जुना कालवा काही वर्षांपासून बंद असल्याने अवकाळी पाऊस व अतिवृष्टीमुळे इम्प्रेस गार्डन ते शिंदेवस्ती या दरम्यानच्या कालव्यामध्ये

जलपर्णी व खुरटी झुडुपे मोठ्या प्रमाणात उगवून कालव्यामध्ये पाण्याची डबकी साठल्याचे दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कालव्यातील पाण्याच्या डबक्यामध्ये डास (मच्छर) झाल्याने सदर परिसरातील नागरीकांना मलेरिया, डेंग्यू, हिवताप हे आजार वाढल्याच्या तक्रारी तेथील नागरीकांनी शासनाकडे माहे मे, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केल्या असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या बंदस्थितीतील कालव्यांमधील झाडेझुडुपे काढून कालव्याची तातडीने दूरुस्ती करावी अशी मागणी लोकप्रतिनिधी व नागरिकांनी वारंवार करून देखील जलसंपदा विभागाने अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नागरीकांच्या आरोग्याचे दृष्टीने सदर कालव्याची स्वच्छता त्वरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

पुणे शहरातील बी.टी.कवडे रस्ता, भिमनगर, शिंदेवस्ती व साडेसतरानळी पर्यंतचा जुना कालवा काही वर्षांपासून बंद आहे ही वस्तुस्थिती आहे. मात्र इंप्रेस गार्डन ते शिंदेवस्ती या दरम्यानच्या कालव्यामध्ये जलपर्णी व खुरटी झुडुपे उगवत असून त्यात काही ठिकाणी पाण्याची डबकी तयार झाली असल्याची बाब दि.१२/१०/२०२१ रोजी निदर्शनास आली आहे अशी वस्तुस्थिती नसून ती अवस्था काही वर्षांपासून तशी आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

(२), (३) व (४) अंशतः खरे आहे.

सन १९६० पासून किमी २८ पर्यंत जुना मुठा उजवा कालवा वापरात नसून बंद अवस्थेत आहे. त्यामुळे आजूबाजूच्या वस्तीमधील नागरिक कालव्यामध्ये कचरा व राडारोडा टाकतात, तसेच सांडपाणी सोडतात, त्यामुळे कालव्यात काही ठिकाणी डबकी झालेली आहेत व राडारोडा साठलेला आहे, ही वस्तुस्थिती आहे. जलसंपदा विभागामार्फत यांत्रिकी विभागाच्या मशिनरीद्वारे वेळोवेळी या कालव्याची स्वच्छता करण्यात येते, तथापि, कालव्यालगत राहणारे नागरीक / रहिवाशी पुन्हा कालव्यामध्ये राडारोडा टाकतात. कचऱ्याची विल्हेवाट लावणे

अथवा त्यास प्रतिबंध करणे व नागरिकांच्या आरोग्याची काळजी घेणे, तसेच नागरीकांना कचरा टाकण्यासाठी जागोजागी कचराकुंड्या ठेवणे ही बाब पुणे महानगरपालिकेशी संबंधित आहे. सदर बाब यापूर्वी जलसंपदा विभागाच्या क्षेत्रिय कार्यालयाने लेखीपत्राद्वारे महानगर पालिकेच्या निदर्शनास आणून देण्यात आली आहे. नागरीकांना मलेरिया डॅंग्यू, हिवताप हे आजार वाढल्याची बाब पुणे महानगरपालिकेशी संबंधित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**देसाईगंज (जि.गडचिरोली) येथील पंतप्रधान आवास योजनेच्या
लाभार्थ्यांना अनुदान मिळण्याबाबत**

(४०) * ३४९५३ श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देसाईगंज (जि.गडचिरोली)येथील ग्रामीण व शहरी भागात पंतप्रधान आवास योजनेच्या पात्र लाभार्थ्यांना घरकुलांचे अंतीम टप्प्याचे बांधकाम पूर्ण होवून अद्यापही दुसऱ्या टप्प्याचे अनुदान मिळालेले नसल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त योजनेतील घरकुल लाभार्थ्यांना दुसऱ्या टप्प्यातील अनुदान उपलब्ध करण्याची कार्यवाही करण्यात आलेली आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाबाबत लाभार्थ्यांना त्वरीत अनुदान मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजना - ग्रामीण अंतर्गत देसाईगंज तालुक्यातील माहे ऑक्टोबर, २०२१ ला अपूर्ण घरकुलासाठी तांत्रिक कारणामुळे PFMS ची सुविधा ही दि.१३/१०/२०२१ ते दि.१८/११/२०२१ पर्यंत उपलब्ध नसल्याने अनुदान वितरित करण्यास अडचण होती.

(२) व (३) प्रधानमंत्री आवास योजना (ग्रामीण) अंतर्गत देसाईगंज तालुक्यातील

पूर्ण झालेल्या घरकुलासाठी PFMS द्वारे अनुदान उपलब्ध करण्यात आले आहे. तांत्रिक अडचण दि.१८/११/२०२१ पासून दूर झालेली असल्याने लाभार्थ्यांना अनुदान उपलब्ध करण्यात आले आहे.

तसेच, प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) अंतर्गत, नगर परिषद, देसाईगंज यांच्या दोन प्रकल्पास केंद्रीय मान्यता व संनियंत्रण समितीची मान्यता प्राप्त आहे. सदर मंजूर ११६ व ३९३ लाभार्थ्यांच्या दोन्ही प्रकल्पास प्रत्येकी रु.१ लक्ष प्रमाणे रु.११६/- लक्ष व रु.३९३/- लक्ष इतका निधी नगरपरिषद, देसाईगंज यांना वितरित केला आहे. ११६ लाभार्थ्यांच्या प्रकल्पाकरिता केंद्र शासनाच्या हिश्यापोटीचा प्रत्येकी रु.६०,०००/- प्रमाणे रु.६९.६०/- लक्ष निधी व ३९३ लाभार्थ्यांच्या प्रकल्पाकरिता रु.५०.४०/- लक्ष निधी (SC & ST) या घटकाकरिता वितरित केला असून, ऊर्वरित (Other) घटकाचा रु.१८५.४०/- लक्ष इतका निधी प्रस्तावित केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीडीडी चाळ, वरळी (मुंबई) येथे झालेल्या लिफ्ट दुर्घटनेत

५ कामगार मृत झाल्याबाबत

(४१) * ३३०८० श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील वरळी विभागातील हनुमान गल्लीतील बीडीडी चाळ क्र. ११८-११९ समोर अंबिका विकासकाकडून बहुमजली इमारतीचे बांधकाम सुरु असताना उदवाहन (लिफ्ट) कोसळून झालेल्या दुर्घटनेत ५ कामगारांचा मृत्यू झाला असल्याची घटना दिनांक २५ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर दुर्घटनेची कोणती कारणे आहेत तसेच शासनाने उक्त दुर्घटनेबाबत पाहणी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, सदर दुर्घटनेस जबाबदार असणाऱ्या संबंधीतांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच, मृत झालेल्या कामगारांच्या परिवारांना अर्थसहाय्य करण्याबाबत

शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे अंशतः खरे आहे.

दि. २४ जुलै, २०२१ रोजी बांधकामाच्या ठिकाणी अपघात होऊन त्यामध्ये ६ कामगारांचा मृत्यू झाला आहे.

(२) संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांच्या दि. २५ जुलै, २०२१ रोजीच्या पाहणीत, सदर बांधकाम इमारतीच्या १९ व्या मजल्यावर सुरक्षा साधनांचा वापर न करता लाकडी फळीवर उभे राहून बांधकाम कामगार काम करीत असताना, फळी तुटल्याने त्यावरील कामगार खाली पडून त्यांचा मृत्यू झाल्याचे निदर्शनास आले.

(३) भारतीय दंड विधान कलम ३०४ (२) अन्वये सदर बांधकामाशी संबंधित कंत्राटदार व सुपरवायझर यांचेविरुद्ध दि. २४ जुलै, २०२१ रोजी गुन्हा दाखल केलेला आहे.

बांधकाम आस्थापनेचे निरीक्षण करून निरीक्षण शेरे पारित करण्यात आले आहेत. तसेच महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार विनियमन व सेवाशर्ती) नियम, २००७ च्या नियम २६३ च्या तरतूदीनुसार दि. २६.०७.२०२१ रोजी कामबंद आदेश बजावून सदर आस्थापनेचे काम बंद करण्यात आले आहे.

(४) व्यवस्थापनातर्फे मयत कामगारांच्या वारसास दि. २५.७.२०२१ रोजी रु. ३ लाख अर्थसहाय्य रोखीने देण्यात आले आहे. शिवाय प्रत्येक बांधकाम कामगाराच्या वारसदारास रु. ५ लाखाचा धनादेश दि. २६.०८.२०२१ रोजी देण्यात आलेला आहे. याशिवाय व्यवस्थापनातर्फे प्रत्येकी रु. ५ लाखाप्रमाणे आयुक्त, कामगार नुकसान भरपाई, मुंबई यांच्याकडे दि. २१.०९.२०२१ रोजीच्या धनादेशाद्वारे जमा केले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

चोर माऊली (ता.नांदगाव खंडेश्वर, जिल्हा अमरावती) येथील शेतकऱ्यांना पाझर तलावासाठी अधिग्रहित केलेल्या जमिनीचा मोबदला न मिळाल्याबाबत

(४२) * ३५७३० श्री.प्रताप अडसड (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चोर माऊली (ता.नांदगाव खंडेश्वर, जिल्हा-अमरावती) येथील पाझर

तलावासाठी शेतकऱ्यांच्या जमिनी अधिग्रहीत केल्या असून काम पूर्ण होवून देखील अद्याप पर्यंत त्यांना जमिनीचा मोबदला देण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी जमिन अधिग्रहण करून तीन वर्षांचा कालावधी होऊन गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाच्या अनुषंगाने चौकशी करून शेतकऱ्यांना कुठलाही मोबदला न देता जमिन अधिग्रहण करून मोबदला न दिलेल्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) विदर्भ सघन सिंचन कार्यक्रमांतर्गत मंजूर असलेल्या प्रस्तुत योजनासाठी एकूण ६.८४ हेक्टर जमीन संपादित करण्यात आली आहे. त्यानुसार संपादित जमिनीसाठी रु. २३.९६ लक्ष इतका अंतिम निवाडा दिनांक १६.०८.२०१६ रोजी मंजूर करण्यात आला. त्यापैकी रु. ६.०९ लक्ष भूसंपादन यंत्रणेकडे जमा करण्यात आली.

तथापि विदर्भ सघन सिंचन विकास कार्यक्रम बंद झाल्यानंतर हा प्रकल्प दि. १३.०९.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळाकडे वर्ग करण्यात आला. दरम्यान भूसंपादन, पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापना हक्क अधिनियम २०१३ नुसार, सन २०१७-१८ चे शिघ्रसिध्द गणकानुसार अंतिम निवाडाकरिता रक्कम रु. २११.५१ लक्ष निधीची मागणी केली, यामुळे प्रकल्प खर्चास झालेल्या वाढीमुळे अप्पर आयुक्त, तथा मुख्य अभियंता, प्रादेशिक क्षेत्र नागपुर यांनी दि. २६.११.२०२० अन्वये रु. ३०७.६४ लक्ष किंमतीचा सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव महामंडळास सादर असून याबाबतची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

आता शासन निर्णय दि. ११.११.२०२१ अन्वये महामंडळाकरिता उपलब्ध झालेल्या निधीमधून धनादेश क्र. १३३८२१ दि. १७.१२.२०२१ अन्वये रु. २११.५१ लक्ष निधी सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेच्या अधिन राहून वितरणासाठी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

राज्यात अल्पवयीन कुमारी मातांचे प्रमाणात होत असलेली वाढ

(४३) * ३२५२४ डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा), डॉ.संदीप धुर्वे (अर्णी) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील जव्हार, मोखाडा सारख्या भागात अल्पवयीन कुमारी मातांचे प्रमाण साधारणतः १० ते १५ टक्के असल्याचे सर्वेक्षणानुसार माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे नोव्हेंबर, २०२० मध्ये एकूण गर्भवतींची संख्या १३१ तर माहे फेब्रुवारी, २०२१ मध्ये ८२, माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये १२७ नोंदविण्यात आली असून १९ वर्षापर्यंतच्या गर्भवतीचे प्रमाण अनुक्रमे १९.९ टक्के, १५ टक्के आणि १७ टक्के असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यवतमाळ जिल्ह्यात ७२ कुमारीमाता असून त्यामध्ये झरी तालुक्यात २१, पांढरकवडा तालुक्यात २०, मारेगाव तालुक्यात २, राळेगांव तालुक्यात ३, वणी तालुक्यात ४, कळंब तालुक्यात ४, घाटंजी तालुक्यात ८, आर्णी तालुक्यात ४, उमरखेड तालुक्यात २, बाभूळगाव तालुक्यात १, दारव्हा तालुक्यात २, पुसद तालुक्यात १ अश्या कुमारी मातांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहेत काय,

(४) असल्यास, मारेगांव तालुक्यातील साखरखेडा येथे कुमारीमातांच्या पुनर्वसनासाठी पुनर्वसन केंद्र उभारण्याचा निर्णय घेतला असून त्यासाठी पाच एकर जागेचा प्रस्ताव आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) मारेगाव तालुक्यातील साखरखेडा येथे कुमारी मातांच्या पुनर्वसनासाठी पुनर्वसन केंद्र उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला असून विशेष स्वाधार गृह स्थापन करणेकरिता ५ एकर जागा उपलब्ध करून दिलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीना स्वतंत्र इंटरनेट सुविधा उपलब्ध करणेबाबत

(४४) * ३६०५६ श्री.विजयकुमार देशमुख (सोलापूर शहर

उत्तर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीचे कामकाज ऑनलाइन करणे गावकऱ्यांना सर्व प्रकारचे दाखले, उतारे ऑनलाइन देण्यासोबत विविध ई-सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने आपलं सरकार सेवा सुविधा केंद्र सुरू करण्यात आली असून त्यासाठी राज्य स्तरावर स्वतंत्र नियंत्रण समिती स्थापन केली असून ग्रामपंचायत विभागामार्फत त्यावर सनियंत्रण ठेवण्यात येते परंतु अनेक ग्रामपंचायतींमध्ये स्वतंत्र इंटरनेट सुविधा नसून संगणक परिचालकांना नियमित प्रशिक्षण देण्यात येत नाही तसेच केंद्र संगणक परिचालकांची नियुक्तीत गैरव्यवहार केल्याची तक्रार व व्यवस्थापकांच्या विरोधात संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी तक्रार केली असल्याचे वृत्त दिनांक ४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत ग्रामपंचायती मध्ये आपले सरकार सेवा केंद्र या योजनेअंतर्गत व्यवस्थापकांमार्फत किती केंद्रांना कोणकोणत्या सोयी-सुविधा देण्यात आल्या तसेच केंद्र चालकांना मंजूर मानधना पैकी किती मानधन मिळाले,

(३) असल्यास, सदर योजनेअंतर्गत किती ग्रामपंचायतींमध्ये केंद्र चालक यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे व याबाबत केंद्र चालकांची निवड करताना कोणते निकष लावण्यात येत आहेत,

(४) असल्यास, शासनाने सदर केंद्रांची तपासणी करून अहवाल सादर करण्यात आला आहे काय,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) जिल्हा परिषद, पंचायत समिती स्तरावर संगणक परिचालक नियुक्ती अनियमित झाल्याबाबत स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये दि.९/०७/२०२१ रोजी बातमी प्रकाशित झाल्याचे दिसून येते.

(२) सोलापूर जिल्हयामध्ये १०२७ ग्रामपंचायती असून ७९६ इतके आपले सरकार सेवा केंद्र आहेत. सदर केंद्रांमार्फत G२C अंतर्गत ग्रामपंचायतीमार्फत देण्यात येणारे १ ते १९ दाखले नागरिकांना वितरित करणे, G२G अंतर्गत ग्रामपंचायत स्तरावरील नमुना १ ते ३३ मधील नोंदी संगणीकृत करणे व केंद्र शासनाच्या NIC मार्फत विकसित केलेल्या ११ प्रकारच्या आज्ञावलींमध्ये माहिती भरणे इ. तसेच ग्रामपंचायत प्रशासनाचे संगणकीकरण, इतर विभागांच्या ४२० पेक्षा अधिक सेवा, अस्मिता योजनेंतर्गत शाळेतील मुलींची नोंदणी, नरेगा हजेरी पट तसेच B२C अंतर्गत नागरिकांना विविध सेवा जसे रेल्वे, बस, आरक्षण, डीटीएच रिचार्ज, बँकिंग सेवा, ई-कॉमर्स, पॅनकार्ड, आधार नोंदणी, विमा हप्ते भरणे, पासपोर्ट, वीज बिल भरणे, पोस्ट विभागाच्या सेवा, मोबाईल रिचार्ज इ. सेवा पुरविण्यात येतात.

केंद्र चालकांना त्यांच्या उपस्थिती व त्यांनी पुरविलेल्या सेवा/ कामांच्या अनुषंगाने शासन निर्णय दि.१४ जानेवारी, २०२१ अनुसार मंजूर मानधन दिले जाते.

(३) शासन निर्णय दि.११ ऑगस्ट, २०१६ मधील तरतुदीनुसार केंद्र चालकांची नियुक्ती करण्यात येते. त्यानुसार सदर योजनेअंतर्गत सोलापूर जिल्हयातील १०२७ ग्रामपंचायतींमध्ये ७९६ इतके आपले सरकार सेवा केंद्र स्थापण करण्यात आली असून, त्या सर्व केंद्रांमध्ये केंद्र चालकांची नियुक्ती CSC-SPV यांचे मार्फत करण्यात आली आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषदेच्या (जि. अमरावती) येथील विद्युत विभागात होत
 असलेला गैरव्यवहार**

(४५) * ३४०३७ श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी),
 श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश

वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्हा परिषदेंतर्गत करण्यात येणाऱ्या विद्युतीकरणाच्या कामासाठी काही विशिष्ट दुकानदारांमार्फतच साहित्य खरेदी केले जात असून त्यासाठी कोणतीही निविदा प्रक्रिया राबवली जात नसल्याचे दिनांक १ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विद्युत विभागातील एकाच अधिकाऱ्याकडे संपूर्ण जिल्ह्यातील साहित्य खरेदीची नियमबाह्य जबाबदारी सोपवण्यात आली असून त्यात लाखो रुपयाचा अपहार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या अपहाराची शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) नाही.

(२) अंशतः खरे आहे. अमरावती जिल्हा परिषद अंतर्गत कनिष्ठ अभियंता (विद्युत) हे एकच पद आहे. त्यामुळे एका कनिष्ठ अभियंत्याकडे संपूर्ण जिल्ह्यातील विद्युतीकरणाच्या कामाची जबाबदारी सोपविण्यात आलेली आहे. जिल्हा परिषद, अमरावती अंतर्गत करण्यात येणारी विद्युतीकरणाची सर्व कामे निविदा कार्यवाही करून करण्यात येत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील जिल्हा परिषद, बांधकाम विभाग
 अंतर्गत येणाऱ्या रस्त्यांची झालेली दुरावस्था**

(४६) * ३३३९५ श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलढाणा जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग अंतर्गत येणाऱ्या रस्त्यांची दुरावस्था झाली असल्याची बाब दिनांक १५ सप्टेंबर, २०२१ रोजी व त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलढाणा जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील जिल्हा परिषद अंतर्गत रस्त्यांची दुरवस्था झाली असून गत वर्षापासून निधी अभावी सदरच्या रस्त्यांच्या दुरुस्तीची कामे अपूर्ण असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग यांच्या दुर्लक्षामुळे सदर रस्त्यांची दुरवस्था झाली असल्याने या रस्त्यांवर अपघातांचे प्रमाण वाढले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्यांच्या दुरुस्तीच्या कामांकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित दोषी कार्यकारी अभियंता यांच्यावर कारवाई करून सदरहू रस्त्यांची दुरुस्ती त्वरीत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) सन २०२० -२१ मध्ये जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांना रस्ते व पुल दुरुस्तीच्या विविध योजनांतर्गत खालील प्रमाणे निधी मंजूर आहे.

अ.क्र.	योजना	मंजूर निधी (रु.लक्ष)	मंजूर कामे
१	जिल्हा वार्षिक योजना	३१९०.८९	१४२
२	रस्ते व पुल दुरुस्ती परिरक्षण कार्यक्रम	८०९.८	४६
एकूण		४०००.६९	१८८

सदर मंजूर कामे पूर्ण करण्याची मुदत मार्च, २०२२ पर्यंत असून त्यातील काही कामे पूर्ण झालेली आहेत. तर काही कामे निविदा स्तरावर आहेत. सदरची

कामे विहित मुदतीमध्ये पूर्ण करण्याची जिल्हा परिषदेची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच इतर नादुरुस्त रस्ते निधीच्या उपलब्धते प्रमाणे दुरुस्त करण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भुदरगड (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील मेघोली लघुपाटबंधारे प्रकल्प
अचानक फुटल्याने शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(४७) * ३२४३७ श्री.प्रकाश आंबिकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भुदरगड (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील मेघोली लघुपाटबंधारे प्रकल्प दि. १ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास रात्री अचानक फुटल्याने शेतकऱ्यांच्या शेतीचे, घरांचे, जनावरांच्या गोठ्यांचे नुकसान झाले असून यामध्ये नवले येथील श्रीमती जिजाबाई मोहिते या महिलेचा मृत्यू झाला असून पशुधनाची देखील हानी झाली असून याबाबत नुकसानग्रस्तांना शासनाकडून कोणतीही नुकसान भरपाई मिळालेली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत नुकसान ग्रस्तांना नुकसान भरपाई मिळावी याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.उप मुख्यमंत्री, मा.जलसंपदा मंत्री व मा.मदत व पुनर्वसनमंत्री यांचेकडे लेखी निवेदनाव्दारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना NDRF व SDRF च्या नियमांनुसार नुकसान भरपाई देणेबाबत मा.जलसंपदा मंत्री यांनी जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांना प्रस्ताव शासनास सादर करण्याबाबत सुचना करण्यात आल्या आहेत तसेच धरणाचे काम पूर्ण होण्याचा पुढील २ ते ३ वर्षांचा कालावधी लागणार असल्याने याकरीता खासबाब म्हणून एकरी १.०० लाख रुपयांच्या निधीची तरतूद करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी मा.जलसंपदा मंत्री व प्रधान सचिव, मदत पुनर्वसन यांचेकडे दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास केली असून याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय.

(२) होय.

(३) मा.मंत्री, जलसंपदा यांनी मा.आ.श्री.प्रकाश आबिटकर यांचे पत्रावर कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांना नुकसानी प्रमाणे भरपाई करणे योग्य वाटते त्याबद्दलची नुकसान भरपाईचा प्रस्ताव त्वरित सादर करावा असे निर्देश दिले आहेत.

त्यानुसार नुकसानीबाबतचा व त्यानुषंगाने भरपाईबाबतचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून त्याबाबतची पुढील कार्यवाही शासन स्तरावर प्रगतीत आहे.

मा.श्री.प्रकाश आबिटकर यांच्या दि.१३/०९/२०२१ च्या पत्रामध्ये मागणी केल्याप्रमाणे धरणफुटीमुळे शेतीचे बांध वाहून गेलेल्या व दगड, माती साठलेल्या भागाचे बांध बंदिस्ती व सपाटीकरण करून शेतीलायक जमीन करून देणेबाबत जलसंपदा विभागाच्या यांत्रिकी विभागातर्फे कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिल्हा नियोजन समितीच्या (जि.अमरावती) सभेमध्ये खर्चासंबंधी बाबी संदर्भात नोंदविण्यात आलेले आक्षेप व निधी वितरणाबाबत

(४८) * ३६१२० श्री.देवेंद्र भुयार (मोर्शी) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा नियोजन समितीच्या (जि.अमरावती) दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी आयोजित केलेल्या सभेमध्ये सन २०२०-२१ चे खर्चासंबंधी आयोजित केलेल्या बैठकीत विषय सूचि अ.क्र. ३ संबंधी लोकप्रतिनिधींनी लिखित स्वरूपात आक्षेप नोंदविला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्वसाधारणपणे जिल्हा योजनेचा आराखडा तयार करताना प्रस्तावित केलेल्या नियतव्यय मर्यादेतून अपूर्ण कामांना लागणारा निधी वजा करून उर्वरित रक्कमेच्या दिडपट रक्कमेच्या मर्यादेतीलच नवीन कामे प्रस्तावित करण्यासंबंधी शासनाचे निर्देश असतानाही सन २०२०-२१ करिता लेखाशिर्ष ३४५१-२३४३ साठी मंजूर नियतव्ययाचे सुमारे तीनपट (२८६ टक्के) जास्त प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी लिखित आक्षेपास समर्पक लेखी खुलासा न देणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध तसेच नियतव्ययाचे सुमारे तीनपट जास्त प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध खातेनिहाय चौकशी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार : (१) हे खरे आहे.

(२) अमरावती जिल्ह्यात पालकमंत्री शेत / पाणंद रस्ते योजना ही नाविन्यपूर्ण योजना म्हणून स्थानिक आमदार निधी, जिल्हा वार्षिक निधी व मगारोहयो निधी या तीन योजनांच्या अभिसरणातून घेण्यात आली होती. प्रत्येक योजनेच्या निधीचे प्रमाण पूर्वनिर्धारित होते. अभिसरणासाठी स्थानिक विकास निधीतून मोठ्या प्रमाणात योगदान प्राप्त झाल्याने, त्या प्रमाणात जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत निधी मंजूर करावा लागला. मंजूर केलेल्या वाढीव निधीसाठी पुर्नविनियोजन करण्याचे नियोजन होते. परंतु कोविड-१९ च्या उपाययोजनांसाठी अतिरिक्त निधी वर्ग करावा लागल्याने पुर्नविनियोजन करणे शक्य झालेले नाही.

(३) सन २०२०-२१ अंतर्गत जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत पालकमंत्री पाणंद रस्ते योजनेकरीता रुपये ५३४.६० लक्ष एवढा नियतव्यय ठेवण्यात आला होता. प्रत्यक्षात सन २०२०-२१ मध्ये रुपये ५३३.११ लक्ष निधीच वितरीत करण्यात आला आहे. उर्वरित निधी सन २०२१-२२ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात येणार आहे. प्रत्यक्ष खर्च नियतव्ययापेक्षा जास्त झालेला नसल्याने कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

कुंबळे-तीडे (ता. मंडणगड, जि.रत्नागिरी) येथील
पूलाची दुरावस्था झाल्याबाबत

(४९) * ३३२८४ श्री.योगेशदादा कदम (दापोली) : सन्माननीय
ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कुंबळे-तीडे (ता.मंडणगड, जि.रत्नागिरी) येथील पूल नादुरुस्त झाल्याचे माहे सप्टेबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पूल नादुरुस्त असल्याने पावसाळ्यात या पुलावरील वाहतूक बंद करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू पूलाचे नव्याने बांधकाम करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू पूलाच्या कामास प्रत्यक्षात कधीपासून सुरुवात होणार आहे, व त्याकरिता किती निधीची तरतूद करण्यात आली आहे वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) सदर रस्त्यावर साखळी क्र.०/१०० ठिकाणी अस्तित्वात असलेल्या सेतू पूलाचे पृष्ठभागाचे दुरुस्तीचे काम करण्यात आलेले असून या वर्षी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे पृष्ठभागाचा काही भाग अंशतः क्षतिग्रस्त झालेला आहे. हे खरे आहे.

(२) अस्तित्वातील सेतू पूलावरून पावसाळा कालावधीमध्ये अतिवृष्टी झाल्याने सेतू पूलावरून पाणी जात असल्याने तात्पुरती वाहतूक बंद राहते. हे खरे आहे.

(३) व (४) क्षतिग्रस्त पृष्ठभागाचे दुरुस्तीचे काम दोषदायीत्व कालावधीमध्ये असल्याने संबंधीत ठेकेदाराकडून तात्काळ दुरुस्त करून घेण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

इगतपुरी-त्र्यंबकेश्वर (जिल्हा नाशिक) येथील सिंचन प्रकल्पाची कामे अपूर्ण अवस्थेत असल्याबाबत

(५०) * ३४१५९ श्री.हिरामण खोसकर (इगतपुरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इगतपुरी-त्र्यंबकेश्वर (जिल्हा नाशिक) येथील सिंचन प्रकल्प गेल्या २५ ते ३० वर्षांपासून अपूर्ण स्थितीत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इगतपुरी-त्र्यंबकेश्वर तालुक्यात उन्हाळ्यात पिण्याच्या पाण्याचा

तुटवडा भासत असून ठाणापाडा गटातील ८० टक्के नागरीकांचे स्थलांतर हे फक्त पाणी नसल्यामुळे व सिंचन प्रकल्पाची कामे अपूर्ण असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे, काय,

(३) असल्यास, सदरहू अपूर्ण असलेली सिंचन प्रकल्पे आणि जलसंधारणची कामे तातडीने पूर्णत्वास नेण्याबाबत तसेच पिण्याचा पाण्याचा प्रश्न त्वरीत सोडविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) इगतपुरी-त्र्यंबकेश्वर तालुक्यातील प्रकल्प पूर्ण असून प्रत्यक्ष सिंचन सुरु आहे. नांदूर मधमेश्वर प्रकल्पांतर्गत असलेले इगतपुरी तालुक्यातील मुकणे व भावली या धरणांची कामे पूर्ण झाली असून सिंचन व्यवस्थापन विभागाकडे हस्तांतरित करण्यात आले आहेत, तसेच वाकी व भाम धरणांची कामे पूर्ण झाली असून सिंचन व्यवस्थापन विभागाकडे हस्तांतरित करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. तसेच त्र्यंबकेश्वर मतदार संघातील किकवी प्रकल्प असून सदर प्रकल्प हा सिंचन प्रकल्प नसून पेयजल प्रकल्प आहे. तसेच किकवी पेयजल प्रकल्प ता.त्र्यंबकेश्वर, जि.नाशिक या प्रकल्पाचे काम प्रलंबीत आहे.

(२) इगतपुरी-त्र्यंबकेश्वर तालुक्यात उन्हाळ्यात काही भागामध्ये पाण्याची उपलब्धता कमी असल्यामुळे पिण्याच्या पाण्याचा तुटवडा भासतो. तसेच ठाणापाडा गटातील भाग खडकाळ असल्यामुळे जमिनीची पाणी धारण क्षमता कमी असल्यामुळे पाण्याचे स्रोतामध्ये पाण्याची उपलब्धता कमी असते. त्यामुळे सदर ठिकाणी मार्च ते जून पर्यंत पाणी टंचाई निर्माण होते. या भागातील पाणी टंचाई दूर करणेसाठी उपाययोजना करण्यात येत आहे. तसेच जल जीवन मिशन अंतर्गत सदर भागातील गावांचे सर्वेक्षण करून पाणी पुरवठा योजना तयार करण्याचे काम प्रगतीत आहे. जल जीवन मिशन मधील योजना पूर्ण झाल्यास सदर भागातील पाणी टंचाई कमी होईल.

(३) व (४) किकवी पेयजल प्रकल्प बांधणे विरुद्ध जनहित याचिका क्र. १४६/२०१३ मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे दाखल झालेली आहे. अद्याप सुनावणी झालेली नाही. तसेच कामाची निविदा विखंडीत करणेबाबत शासनाचे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये आदेश प्राप्त असून सदर कामाची निविदा

दि.१६.१.२०१८ रोजी विखंडीत करण्यात आलेली आहे. संबंधीत कंत्राटदाराने त्या विरुद्ध मा.उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपिठ येथे याचिका क्र. १३१३९/२०१७ दाखल केली आहे. या प्रकल्पाच्या वन जमिन संपादनासाठी आवश्यक असलेली NPV ची रक्कम मिळणेबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर झाला असून त्याबाबतची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

परंडा, भूम व वाशी (जि.उस्मानाबाद) या तीन तालुक्यातील सिमेंट बंधान्यांची कामे अपूर्ण असल्याबाबत

(५१) * ३४४९९ डॉ.तानाजी सावंत (परंडा) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परंडा, भूम व वाशी (जि.उस्मानाबाद) या तीन तालुक्यातील नागरीकांच्या पिण्याच्या पाण्याची, जनावरांच्या पाण्याची व शेतीच्या सिंचनासाठीची तातडीची निकड लक्षात घेऊन सिमेंट बंधान्यांना सन २०१९ मध्ये मंजूरी दिल्याची बाब निदर्शनास आलेली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामे त्वरीत सुरु करून वेळेत पूर्ण करण्याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ५ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास शासनास निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सन २०१९ मध्ये शासनाची मंजूरी मिळाली असूनही उस्मानाबाद जिल्हयातील उक्त तीनही तालुक्यातील सिमेंट बंधान्यांच्या कामाला अद्याप सुरुवात झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने सिमेंट बंधारे बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) यासंदर्भात निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळाकडील योजनांचे दायित्व रु. ३६२५.०० कोटी

एवढे आहे. त्यासाठी सन २०२०-२१ मध्ये रु.१२७७.२३ कोटी निधी अर्थसंकल्पीत होता. मात्र कोविड-१९ या आजार परिस्थितीमुळे केवळ ५०% निधी उपलब्ध होऊ शकला. सन २०२१-२२ मध्ये देखील रु.१५६३.०० निधी अर्थसंकल्पीत आहे, मात्र आतापर्यंत केवळ रु.४६९.०० कोटी निधी उपलब्ध झालेला आहे. त्यामुळे महामंडळाकडील प्रलंबित दायित्व कमी करण्यासाठी राज्यातील ज्या कामाच्या प्रशासकीय मान्यता रद्द करण्यात आलेल्या आहेत, त्यामध्ये मराठवाड्यातील २७० कामे आहेत, त्यामध्ये सदर तीनही तालुक्यातील रु. ४१६ लक्ष प्र.मा. किंमतीच्या २५ सिमेंट नाला बंधारे योजनांचा समावेश आहे.

तथापि जानेवारी २०२१ मध्ये रु. ६२५.३९ लक्ष किंमतीच्या २९ गेटेड चेकडॅम योजनांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर येथे राष्ट्रीय अभियानांतर्गत मंजूर असलेल्या माता-बाल
रुग्णालय उभारणीस होत असलेला विलंब**

(५२) * ३४०२४ श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर (निलंगा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत लातूर येथे १०० खाटांचे माता-बाल रुग्णालयाची (मदर-चाइल्ड हॉस्पिटल) मंजूरी दिनांक २५ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास मिळालेली असून इमारत उभारणीसाठी आणि इतर साहित्याकरीता रु. ३० कोटी इतका निधीही मंजूर झालेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालयाची इमारत शासकीय कृषी महाविद्यालयाच्या परिसरात उभारली जावी अशी शिफारस करून त्यास मंजूरी मिळावी याकरीता उपसंचालक आरोग्य सेवा, लातूर व इतर प्रशासकीय विभागामध्ये पत्र व्यवहार करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रुग्णालयास मंजूरी मिळून उभारणीसाठी निधी प्राप्त होऊनही केवळ इमारतीसाठी जागा उपलब्ध होत नसल्याने सदर इमारतीचे

- बांधकाम होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, राज्यात इतर १० ठिकाणी अशा प्रकारच्या रुग्णालयांना मंजूरी मिळून त्यांच्या उभारणीचे काम काही ठिकाणी अंतिम टप्प्यात तर काही ठिकाणी पूर्ण झालेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, सदर रुग्णालयाच्या उभारणीस होत असलेल्या विलंबास जबाबदार असलेल्या संबंधितावर कारवाई करणेसह सदर रुग्णालयाचे बांधकाम करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. राजेश टोपे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) अंशतः खरे आहे.

एकूण १८ ठिकाणी एम.सी.एच. शाखेची बांधकामे मंजूर आहेत. त्यापैकी लातूर वगळता इतर १७ ठिकाणी जागा प्राप्त झाली असून त्यामधून १ काम पूर्ण, ५ कामे प्रगतीपथावर, ४ ठिकाणी निविदा स्तरावर व ७ कामे अंदाजपत्रक स्तरावर आहेत.

(५) कृषी महाविद्यालयाची जागा उपलब्धतेसाठी कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोरोना महामारीच्या काळात जिल्हा परिषद, गडचिरोली अंतर्गत काम करणाऱ्या कंत्राटी आरोग्य सेविकांचे प्रलंबित मानधन अदा करणेबाबत

(५३) * ३३३६० श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना महामारीच्या काळात जिल्हा परिषद, गडचिरोली अंतर्गत काम करणाऱ्या कंत्राटी आरोग्य सेविकांचे प्रलंबित मानधन अदा करून त्यांना पुनःश्च कामावर घेण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी, बल्लारपूर यांनी मुख्य कार्यकारी

अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांना दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशी अंती काय निदर्शनास आले,

(३) असल्यास, जिल्हा परिषद, गडचिरोली अंतर्गत काम करणाऱ्या कंत्राटी आरोग्य सेविकांना पुनःश्च कामावर घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) हे खरे आहे.

(२) कोविड-१९ या महामारीच्या काळात गडचिरोली जिल्ह्यात कंत्राटी स्वरूपात आरोग्य सेविकांची सेवा घेण्यात आलेली होती व संबंधितांना प्रत्येकवेळी ३-३ महिन्याचे नियुक्ती आदेश देण्यात येत होते. तसेच नियुक्त सर्व कर्मचारी यांचे माहे जून, २०२१ पर्यंतचे मानधन अदा करण्यात आलेले आहे. उर्वरित एक महिन्याचे प्रलंबित मानधनासाठीचा निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) माहे मार्च, २०२० पासून कोविड-१९ आजाराचा वाढता प्रादुर्भाव लक्षात घेता कोविड साथ हाताळण्यासाठी उपचार केंद्रावर नियुक्त करण्यात आलेला कर्मचारी वर्ग हा निव्वळ कंत्राटी स्वरूपात तीन महिने किंवा कोविड-१९ साथीचे रुग्ण मोठ्या प्रमाणात असेपर्यंत, यापैकी जे आधी घडेल त्या कालावधीपुरता मर्यादित होता. तसे त्यांच्या नियुक्ती आदेशामध्ये नमूद करण्यात आले होते. कोविड-१९ साथीचे रुग्ण कमी झाल्यानंतर त्यांना कमी करण्यात आले आहेत. सदर नियुक्ती तात्पुरती कंत्राटी पध्दतीची असल्याने कायमस्वरूपी सेवेत सामावून घेण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील मेडिकल रुग्णालयातील कर्करोग विभागात (रेडीओथेरपी)

अद्ययावत यंत्रसामुग्री उपलब्ध करून देणेबाबत

(५४) * ३४९६६ श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्रीमती

सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील मेडिकल रुग्णालयामध्ये तीन वर्षापूर्वी कॅन्सर इन्स्टिट्यूटच्या बांधकामास मंजूरी मिळूनही बांधकाम झालेले नाही तसेच या इन्स्टिट्यूटसाठी आवश्यक असलेल्या यंत्रासाठी २३.२० कोटीचा निधी दिल्यावरही हे यंत्रे खरेदी केली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयातील कर्करोग विभागात (रेडीओथेरपी) सन २००६ मध्ये बसविण्यात आलेले कोबाल्ट युनिट कालबाह्य झाले असतानाही आजमितीस याच यंत्रावर कर्करुग्णांना 'रेडीएशन थेरपी' उपचार दिले जात असल्याची बाब दि.२९ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नागपूरमधील मेडिकल रुग्णालयाच्या कर्करुग्ण विभागात बसविण्यात आलेले तीन चॅनलचे 'ब्रॅकी थेरपी' यंत्र देखील गत वर्षभरापासून बंद असल्याने कर्करुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले, तदनुषंगाने नागपूर मधील कर्करोग रुग्णांना दर्जेदार उपचार मिळण्यासाठी नागपूर मेडिकलमध्य कॅन्सर इन्स्टिट्यूटचे बांधकाम तातडीने सुरु करून कर्करुग्ण विभागात अद्ययावत यंत्रसामुग्री उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

सदर मशीन कार्यरत आहे व रेडिओथेरपी उपचार सुरु असून त्याचे लाभ कर्करुग्ण घेत आहेत.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

गरजू कर्करोग रुग्णांना सद्यस्थितीत चाचणीची आवश्यकता असल्यास महात्मा ज्योतीबा फुले जीवनदायी योजनेतर्गत निधीतून इतर स्थानिक संस्थाकडून लाभ देण्यात येत आहे.

(४) सदर कॅन्सर इन्स्टिट्यूटच्या बांधकामासाठी रुपये ७६.१० कोटीची प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली असून कॅन्सर इन्स्टिट्यूट टाटा कर्करोग संशोधन संस्था यांच्या मार्गदर्शन व सल्ल्याने सदर इमारतीचे बांधकाम करण्यात येईल. सदर इमारतीच्या बांधकामाची प्रक्रिया पुर्ण झाल्यानंतर यंत्र खरेदी करून स्थापित करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कांदिवली (मुंबई) येथील भविष्य निर्वाह निधी
कार्यालयात झालेला गैरव्यवहार**

(५५) * ३२९६४ श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील कांदिवली (मुंबई) येथील भविष्य निर्वाह निधी कार्यालयात सुमारे २१ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे दिनांक १९ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लॉकडाऊन काळात कार्यालयातील एका लिपिकाने इतर चार ते पाच सहकाऱ्यांच्या मदतीने सदर अपहार केला असून अद्यापपर्यंत संबंधितांवर कोणतीही कारवाई न झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, लेखा परीक्षणामध्ये ८१७ स्थलांतरित कामगारांच्या बँक खात्याचा वापर करून भविष्य निर्वाह निधीच्या रकमेचा दावा करण्यात आला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) जुलै २०२१ मध्ये प्रादेशिक कार्यालय, कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी, कांदिवली (पू) मध्ये २० आस्थापनांमध्ये सन २०१९-२०२० आणि २०२०-२०२१ या कालावधीमध्ये २१,६६,६३,६९२/-रुपयांची फसवणूक आढळून

आली असल्याचे प्रादेशिक भविष्य निर्वाह निधी आयुक्त-१, भविष्य निर्वाह निधी प्रादेशिक कार्यालय, कांदिवली (पू), मुंबई यांनी स्पष्ट केले आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणामध्ये सहभागी असलेल्या गट अ, ब आणि क श्रेणीतील ११ अधिकाऱ्यांना आतापर्यंत निलंबित करण्यात आले आहे. अपहार झालेल्या रकमेच्या व्यवहारासाठी कोणत्याही स्थलांतरित कामगारांच्या बँक खात्यांचा वापर केलेला नाही.

(४) प्रादेशिक भविष्य निर्वाह निधी आयुक्त-१, भविष्य निर्वाह निधी प्रादेशिक कार्यालय, कांदिवली (पू), मुंबई हे केंद्रीय श्रम व रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अधिपत्याखाली असून प्रादेशिक कार्यालयांकडून सदर प्रकरणाची चौकशी केली असल्याचे नमूद केले आहे.

सदर चौकशीत २० आस्थापनांपैकी ज्या आस्थापनांमध्ये शून्य शिल्लक खाते बंद करण्यात आले होते त्यापैकी बहुतांश आस्थापनांमध्ये कोणतेही वैध कारण व आधारभूत कागदपत्रांशिवाय अस्तित्वात नसलेल्या सभासदांची खाती तयार करण्यात आली होती.

सदर खात्यांमध्ये कोणत्याही संबंधित वास्तविक पावतीशिवाय परिशिष्ट-ई युटिलिटीद्वारे काल्पनिक रक्कम जोडण्यात आली असून परिशिष्ट-ई द्वारे जोडलेली रक्कम बहुसंख्य प्रकरणांमध्ये भौतिक दाव्याच्या अस्तित्वाशिवाय आणि पैशाची पावती न घेता फसव्या पध्दतीने निकाली काढण्यात आली आहे. तसेच महाराष्ट्र आणि इतर आठ राज्यांशी संबंधित ७३५ अस्तित्वात नसलेल्या सदस्यांना EPF/EPS पेमेंट जारी करण्यात आले आहे.

सदर प्रकरणाचा तपास पूर्ण झाल्यानंतर कर्मचारी भविष्य निधि संगठन (EPFO), मुख्य कार्यालय, भविष्य निधि भवन, नवी दिल्ली यांना कळविण्यात आले असून सदर कार्यालयाने केंद्रीय गुन्हे अन्वेषण विभाग (CBI) मुख्यालय, नवी दिल्ली यांचेकडे तक्रार दाखल केली आहे.

(५) लागू नाही.

**मौजे भोजगावता (ता.गेवराई, जि.बीड) येथील अमृता नदीवरील
पूलाचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(५६) * ३३३४८ श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे भोजगावता (ता.गेवराई, जि.बीड) येथील इजिमा ११७ वरील अमृता नदीवरील पूल सन २००८ मध्ये तयार झाला असून निकृष्ट कामामुळे सदर पूल १२ वर्षांत म्हणजेच सन २०२० मध्ये परतीच्या पावसाने वाहून गेला असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अचानक पूल वाहून गेल्यामुळे पुलावरून जाणाऱ्या श्री. महादेव संत व सुदर्शन संत या व्यक्तींचा पाण्यात पडून मृत्यू झाला तसेच पूल नसल्यामुळे आत्महत्याग्रस्त मुलीचा मृतदेह शवविच्छेदनासाठी मुलीच्या वडिलांस खांद्यावरून घेऊन गेले असल्याची बाब निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची दखल घेऊन स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी वेळोवेळी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, बीड व कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, बीड यांना सातत्याने निवेदनाच्या माध्यमातून सदर पूलाच्या निर्मितीची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले, त्याअनुषंगाने निकृष्ट दर्जाचे काम करण्याच्या संबंधित कन्स्ट्रक्शन कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) तसेच, सदर पूल वाहून गेल्यामुळे पाण्यात पडून मृत झालेल्या व्यक्तीच्या कुटुंबियांना शासनाने आर्थिक मदत केली आहे काय, तसेच भविष्यात अशा दुर्दैवी घटना होऊ नये यासाठी नवीन पुलाची निर्मिती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) पूलाचे काम निकृष्ट दर्जाचे केले आहे हे खरे नाही. रामा.५० ते भोजगाव हा रस्ता इजिमा.११६ असून या रस्त्यावर अमृता नदीवर सन २००८ मध्ये कमी पातळीचा नळकांडी पूल बांधण्यात आला होता. तथापि सन २०२० आणि २०२१ मधील अतिवृष्टीमुळे आलेल्या पुरामुळे नळकांडी पूलाचा काही भाग वाहून गेला आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

(४) व (५) रामा ५० ते भोजगाव या इजिमा ११६ मध्ये अमृता नदीवर प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजने अंतर्गत सन २००८ मध्ये कमी उंचीचा नळकांडी पूल बांधण्यात

आलेला होता. सन २०२० मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे अमृता नदीस पूर आला होता. सदर पुरामुळे पूलाचा काही भाग वाहून गेला होता. तदनंतर सदर पूलाची तात्पुरती दुरुस्ती करून वाहतूक सुरु करण्यात आली होती. तथापि, पुन्हा सन २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे नळकांडी पूलाचा मोठा भाग पुन्हा वाहून गेला आहे.

सदर नदीवरील मोठ्या स्वरूपाच्या नवीन पूलाचा प्रस्ताव जिल्हा परिषदे द्वारे, नाबार्ड,जिल्हा वार्षिक योजना अशा विविध योजनांमध्ये सादर करण्यात आलेले आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार पूल बांधण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

सदर ठिकाणी मृत पावलेल्या दोन व्यक्तित्वांच्या कुटुंबियास प्रत्येकी रु.४.०० लाखाची मदत शासनाद्वारे करण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पिंपळशेत-खरोंडा (ता.जव्हार, जि.पालघर) येथील अंगणवाडयामध्ये
शैक्षणिक साहित्य खरेदी प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार**

(५७) * ३३४२२ श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.मंगलप्रभात लोढा (मलबार हिल), श्री.संजयमामा शिंदे (करमाळा), श्री.बबनराव शिंदे (माढा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी व अतिदुर्गम भागातील अंगणवाडयामधील मुलांना गणवेश, बूट, दप्तर आदि शैक्षणिक साहित्य शासनाकडून वाटप करण्याबाबतचे शासनाचे धोरण आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पिंपळशेत-खरोंडा (ता.जव्हार,जि.पालघर) ग्रामपंचायत हद्दीतील १६ अंगणवाडयामधील ६०३ मुलांना सदरचे शैक्षणिक साहित्यचे वाटप केले नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये वा त्यासुमारा निदर्शनास आले आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शैक्षणिक साहित्य वाटप केले नसतांना त्या साहित्याच्या खर्चापोटी रिन एन्टर प्राईजेस, वसई यांच्या नावाने रुपये ६ लाखाचे बिल

दि. २० मे, २०२१ रोजी अदा केले असल्याचे दर्शविण्यात आले तथापि प्रत्यक्षात या रक्कमेचा अपहार ग्रामपंचायतीच्या ग्रामसेवक व सरपंच यांनीच केला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, सन २०१४ पासून ते आजतागायत कागदोपत्री शासनाकडून शैक्षणिक साहित्य पुरविण्यात आल्याचे दर्शविण्यात येते मात्र त्याचे वाटप मुलांना करण्यात आले नसल्याचेही त्याच सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुषंगाने सदर प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, हे खरे आहे.

आदिवासी विकास विभागाकडील दिनांक २१ एप्रिल, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार ५% अबंध निधीमधून पेसा ग्रामकोष समितीमार्फत अंगणवाडयांना शैक्षणिक साहित्य वाटप करण्यात येते.

(२) होय, हे खरे आहे.

पिंपळशेत खरौंडा ग्रामपंचायतीने सन २०१९-२०२० या वर्षात ५% पेसा अबंध निधीमधून ग्रामपंचायत हद्दीमधील १५ अंगणवाडयामधील ४३५ मुलांना गणवेश वाटपाची योजना राबिवली. तरी ऑगस्ट २०२१ पर्यंत गणवेश वाटप झाले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(३) होय, हे अशंत: खरे आहे. परंतु साहित्य रिन एन्टर प्राईझेस, वसई यांच्याकडून नव्हे तर रितू इंटरप्रायजेस यांच्याकडून रुपये २,९८,६३४/- एवढ्या रक्कमेचे खरेदी केले होते. परंतु सदर खरेदी २० मे २०२१ रोजी नसून २० मे २०१९ रोजी केली आहे.

(४) अशी बाब नाही.

(५) सदर प्रकरणी पंचायत समिती जव्हारस्तरावरून चौकशी करण्यात आली असून खरेदी केलेले साहित्य प्रत्यक्ष शाळा व अंगणवाडी यात वाटप केल्याचे लक्षात आले आहे. दिनांक २० मे २०१९ रोजी खरेदी केलेले साहित्य वाटपास विलंब झाला आहे त्यास संबंधित ग्रामविकास अधिकारी जबाबदार असल्याचे निदर्शनास येते. त्यांच्याविरुद्ध प्रशासकीय कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(६) तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर तात्काळ चौकशी करण्यात आली आहे व संबंधितावर कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यात कुपोषित मुलांच्या
संख्येमध्ये होत असलेली वाढ**

(५८) * ३२५२८ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यात कुपोषित मुलांच्या संख्येमध्ये वाढ होत असून शुन्य ते सहा वयोगटातील संख्या अधिक असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यात आदिवासी बहुल तालुका असून येथे अति दुर्गम भागात मोठ्याप्रमाणात आदिवासी, कातकरी बांधवांचे वास्तव्य असून आर्थिक परिस्थितीमुळे कुटुंबातील लहान मुलांना योग्य पोषण आहार देवू शकत नसल्यामुळे तसेच बालकांच्या उपचारासाठी एनआरसी सुरू नसल्यामुळे कुपोषित बालकांच्या संख्येत वाढ झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कुटुंब कल्याण, माताबाल संगोपनाच्या अतिरिक्त संचालकांनी आदेश देऊनही ८ महिने उलटले तरी उपजिल्हा रूग्णालयात एनआरसी केंद्र सुरू नसल्यामुळे उपचाराअभावी कुपोषित बालकांची संख्या वाढत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून उक्त तालुक्यातील कुपोषित बालकांच्या संख्येचे प्रमाण कमी करण्याबाबत तसेच एनआरसी केंद्र सुरू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१) अंशतः खरे आहे.

सॅम बालके उपचारापासून वंचित राहू नये याकरीता आरोग्य विभागाच्या समन्वयाने दि.१५.८.२०२१ ते ३१.८.२०२१ दरम्यान सॅम बालकांसाठी विशेष शोध मोहिम राबविण्यात आली. सदर शोध मोहिमेमध्ये कर्जत तालुक्यामध्ये माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये ९२ सॅम बालके होती. तदनंतर, माहे ऑक्टो, २०२१ मध्ये ५३ बालके सॅमश्रेणीमध्ये होती. त्यापैकी १६ बालकांच्या श्रेणीमध्ये सुधारणा झालेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना नियमित पोषण आहार देण्यात येत आहे. तसेच SAM बालकांसाठी NRC केंद्र सुरु करण्यात आलेले आहे. आवश्यकतेनुसार SAM बालकांना NRC केंद्रामध्ये दाखल करण्यात येते.

(३) व (४) सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत माहे सप्टेंबर, २०२१ पासून उपजिल्हा रुग्णालय, कर्जत येथे NRC केंद्र कार्यान्वित करण्यात आले असून त्यामध्ये माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये ४ सॅम बालके व ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये २ सॅम बालके दाखल करण्यात आली आहेत. त्यापैकी ४ बालकांच्या श्रेणीमध्ये सुधारणा झालेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत कामात झालेली अनियमितता

(५९) * ३२७५८ श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण), श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकणातील जलयुक्त शिवार योजनेतील १२८ कामांची निविदा न काढताच सदर कामाची देयके अदा करण्यात आली असल्याने तसेच सदर कामे ही जलयुक्त शिवार योजनेत पाणलोट संदर्भातील नियम डावलल्याने पर्यावरणाची हानी होत असल्याचा आरोप या क्षेत्रातील तज्ञांनी केला असल्याने सदरहू कामे

लाचलूचपत प्रतिबंधक विभागाकडून (एसीबी) होणाऱ्या चौकशीत अडकली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सातारा जिल्ह्यात जलयुक्त शिवार अंतर्गतच्या कामांवर १२६ कोटी रुपये खर्च झाल्याचे दर्शविण्यात आले असून, सदर घोटाळ्याचे यापूर्वीच्या चौकशी अहवालात १८ कोटी ५२ लाख रुपये वसूलमात्र असल्याचे नमूद केले गेले असल्याने सदर प्रकरणी गुन्हा दाखल करण्याचे आदेश ही देण्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन २०११ पासून बुलढाणा जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत कामांमध्ये कोटयवधी रुपयाचा अपहार व अनियमिता झाला असल्याबाबतच्या अनेक तक्रारी शासनास प्राप्त झाल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यासह विशेषतः कोकणातील रत्नागिरी व रायगड आणि सातारा तसेच बुलढाणा जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत मृद व जलसंधारण कामांमध्ये कोटयवधी रुपये गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषींची चौकशी शासनाकडून करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित जबाबदार असलेल्या दोषींवर कोणती कारवाई करण्यासह त्यांच्याकडून गैरव्यवहारांची रक्कम वसूल करून उक्त योजनेंतर्गत प्रलंबित असलेली कामे पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत झालेल्या कामांची लाचलूचपत प्रतिबंधक विभागाकडून चौकशी सुरु आहे.

मात्र निविदा न काढताच कामांची देयके अदा करण्यात आली अशी बाब आढळून आली नाही.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

(४) मा.मंत्रीमंडळाने दि.१४/१०/२०२० रोजी घेतलेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार जलयुक्त शिवार योजनेंतर्गत झालेल्या कामांची खुली चौकशी करण्याचा निर्णय घेतला आहे. फक्त कामांची संख्या अधिक असल्याने कोणती कामे खुल्या चौकशीसाठी निवडणे आवश्यक आहे याचा शोध घेण्यासाठी समिती गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीने शिफारस केलेल्या कामांची/तक्रारींची

लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत खुली चौकशी करण्याच्या सूचना शासनस्तरावरून देण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जवळा बाजार ते गोळेगांव (जि.हिगोली) या रस्त्याचे
काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(६०) * ३५२१२ श्री.चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैय्या रमाकांत नवघरे
(बसमत) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जवळा बाजार ते गोळेगांव (जि.हिगोली) येथील पुलावरून वाहणाऱ्या पुराचे पाण्यांत वाहून एका महिलेचा तसेच ४ वर्षांच्या मुलाचा दिनांक ११ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास मृत्यू झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुलावरील रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याने तेथील नागरिकांनी कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, हिगोली तसेच उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, औढानाथ यांच्याकडे अनेकवेळा तक्रारी केल्या असल्याचे दि. १३ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रस्ताचे काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याने उक्त दुर्दैवी घटना घडली असल्याने संबंधित कंत्राटदार व औढा नागनाथचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे अभियंता जबाबदार असल्याबाबत तेथील नागरिकांनी जवळा बाजार पोलिस ठाण्यांत दिनांक ११ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास तक्रार नोंदवून त्यांचेविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्याची मागणी केली असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) सदरच्या ठिकाणी प्रश्नांकित नळकांडी पुलावरून पावसाचे पाणी जात असताना वाहन धारकाने पुलावरून गाडी नेण्याचा प्रयत्न केल्याने सदरची दुर्घटना घडली आहे. हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर रस्त्याचे काम प्रधानमंत्री ग्राम सडक योजनेअंतर्गत दि.०९.०८.२०१४ रोजी सुरु करून प्रश्नांकित नळकांडी बुडीत पुलाचे काम दि.२८.०४.२०१७ रोजी पूर्ण करण्यात आलेले आहे.

सदर काम अंदाजपत्रकीय तरतुदीनुसार परिपूर्ण व गुणवत्तेप्रमाणे केलेले आहे. सदर कामाची पाहणी राष्ट्रीय गुणवत्ता निरीक्षक (NQM) व राज्य गुणवत्ता निरीक्षक (SQM) यांनी वेळोवेळी केली असून गुणवत्तेबाबत समाधानकारक शेरा दिलेला आहे. सद्यस्थितीत रस्ता व पूल सुस्थितीत आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मावलगाव (ता. अहमदपूर, जि. लातूर) येथील रस्त्यांची झालेली दुरावस्था

(६१) * ३३०५८ श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मावलगाव (ता.अहमदपूर, जि.लातूर) येथील रस्त्यांची दुरावस्था झाली असून या ठिकाणी अपघातांचे प्रमाण वाढत असल्याचे दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्ता मागील अनेक वर्षांपासून दुर्लक्षित राहिला आहे तसेच माहे जुलै, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान या रस्त्यांच्या कामाला मंजुरी मिळूनही अद्याप रस्त्यांची कामे सुरु करण्यात आली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने या रस्त्यांच्या कामांची चौकशी करून कामे वेळेत पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) केंद्रेवाडी लेंडेगांव मावलगांव ते प्रजिमा-१९ असून हा रस्ता इतर

जिल्हा मार्ग दर्जाचा आहे. या रस्त्याची सा.क्र.०/०० ते ५/५०० ही लांबी जिल्हा परिषदेच्या ताब्यात आहे. सदर लांबीपैकी सा.क्र. २/०० ते ४/०० मध्ये सन २०२०-२१ मध्ये जिल्हा वार्षिक योजने अंतर्गत काम मंजूर असून प्रगतीत आहे. सदर रस्त्याची सा.क्र.०/०० ते २/०० आणि ४/०० ते ५/५०० मधील लांबी वाहतुकीस योग्य आहे. तसेच सा.क्र. ५/५०० ते ८/०० ह्या लांबीमध्ये मुख्य मंत्री ग्रामसडक योजने अंतर्गत काम मंजूर असून काम प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंगणवाडी सेविकांना शासकीय कामांसाठी देण्यात आलेले मोबाईल
निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत**

(६२) * ३६१५७ श्री.मदन येरावार (यवतमाळ), श्री.नामदेव ससाने (उमरखेड), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंगणवाडीच्या कामकाजासाठी शासनाने दिलेला मोबाईल अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे असून त्यांच्या दुरुस्तीसाठी येणारा ३ ते ४ हजार रुपयांचा खर्च अंगणवाडी सेविकांकडून वसूल केला जात असल्याने हा प्रकार थांबविण्यासाठी तसेच अन्य मागणीसाठी मोबाईल वापसी आंदोलन राज्यभरात करण्यात आले असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०२१ च्या शेवटच्या आठवड्यात वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने दिलेले सर्व जुने मोबाईल परत घेऊन नविन चांगला दर्जाचे आधुनिक मोबाईल देण्यात यावेत तसेच मोबाईल मधील इंग्रजी अॅप बंद करून मराठीतून अॅप देण्यात यावे याबाबत डहाणू तालुक्यातील एकात्मिक बालविकास अधिकारी कार्यालयासमोर आंदोलन केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, पांढरकवडा (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील अंगणवाडी सेविकांना शासनाकडून सन २०१९ मध्ये शासकीय कामकाज करिता मोबाईल वाटप करण्यात आले असून मोबाईलमध्ये लाभार्थ्याची नावे, हजेरी, वजन, उंची, स्तनदा व गर्भवती महिलांची माहिती, पोषण आहाराचे वाटप आदींसदर्भात माहिती भरण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, सदर मोबाईल निकृष्ट दर्जाचा असून कमी क्षमतेचा व कमी रॅमचा असल्यामुळे पोषण ट्रॅकर ॲप मोबाईलमध्ये डाऊनलोड होत नसल्याने माहिती भरतांना त्रास होत असल्याने महाराष्ट्र राज्य अंगणवाडी कर्मचारी कृती समितीने याबाबत वारंवार पत्रव्यवहार करून सुध्दा महिला व बालविकास मंत्री आणि संबंधित विभाग प्रमुख यांना प्रत्यक्ष भेटून सुध्दा कोणतीही दखल घेतली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१) हे खरे नाही.

पोषण अभियानांतर्गत Information Computers Technology Enabled Real Time Monitoring (ICT-RTM) या उपक्रमाची अंमलबजावणी करणेसाठी राज्यातील सर्व अंगणवाडी सेविकांना मोबाईल फोन उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. वॉरंटी कालावधीमध्ये सदर मोबाईल फोनची दुरुस्ती संबंधित कंपनीमार्फत करण्यात येत होती. तसेच वॉरंटी कालावधी नंतर मोबाईल फोनची दुरुस्ती करण्याकरिताची रक्कम पोषण अभियान अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या आर्थिक तरतुदीमधून करण्यात येत आहे. काही विशिष्ट परिस्थितीत अंगणवाडी सेविकेकडून मोबाईल गहाळ झाला, चोरीला गेला, मोबाईल पाण्यात किंवा जमिनीवर पडून खराब झाल्यास याकरिताचा खर्च अंगणवाडी सेविकेकडून घेतला जातो.

(२) व (३) हे खरे आहे.

(४), (५) व (६) केंद्र शासनाच्या Specification नुसार मोबाईल फोनची खरेदी करण्यात आलेली आहे. सदर मोबाईल फोन उत्कृष्ट दर्जाचे असून राज्यातील ९९.९९% अंगणवाडी केंद्र पोषण ट्रॅकर ॲपचा वापर करीत आहेत. सद्यस्थितीत एकूण ७८,६१,२६१ (अंदाजे ९८%) इतक्या लाभार्थ्यांची नोंद पोषण ट्रॅकर ॲपमध्ये घेण्यात आलेली आहे. महाराष्ट्र राज्य अंगणवाडी कर्मचारी कृती समितीने केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने केंद्र शासनास पोषण ट्रॅकर मध्ये माहिती भरतांना येणाऱ्या अडचणी ऑनलाईन बैठकामध्ये तसेच लेखी स्वरूपात निदर्शनास आणून दिलेल्या आहेत. त्यानुषंगाने केंद्र शासनाकडून पोषण ट्रॅकर मध्ये बदल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

खामगाव (जि.बुलढाणा) येथे अवैध दारू विक्री होत असल्याबाबत

(६३) * ३५६८४ अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील काही देशी दारू विक्रेते अवैध दारू विक्री करीत असल्याची बाब माहे मार्च, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू अवैध दारू विक्री करणाऱ्यांवर कारवाई करण्यासंदर्भात श्री.रामानुज मिश्रा, रा.खामगाव, यांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.उप मुख्यमंत्री तथा राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री, जिल्हाधिकारी, बुलढाणा, पोलीस अधिक्षक, बुलढाणा, अधिक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, बुलढाणा यांचेकडे दिनांक ९ एप्रिल, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील टाळेबंदी सदृश्य परिस्थितीत होणाऱ्या अवैध दारू विक्रीमुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये तीव्र असंतोषाची भावना निर्माण झाली आहे, तसेच गतवर्षीही टाळेबंदीच्या कालावधीत अशीच अवैध दारू विक्री केल्याबाबत तक्रारी सादर करण्यात आल्या असून, सदरहू तक्रारींच्या अनुषंगाने संबंधितांवर अद्याप कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या ठिकाणी काही लोकांना प्रत्यक्ष अवैध दारू विक्री करताना पकडण्यात आले असता संबंधितांवर कारवाई न करणाऱ्या राज्य उत्पादन शुल्क विभागाच्या अधिकाऱ्यांची शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, खामगाव पथकाने टाळेबंदीत खालीलप्रमाणे कारवाई केली आहे.

१) मागील आर्थिक वर्षात दि.१.४.२०२० ते दि.३१.३.२०२१ या कालावधीत अवैध धंद्यावर धाडी घालून २७८ गुन्हे नोंदविलेले असून, चालू आर्थिक वर्षात

- दि.१.४.२०२१ ते दि.२५.११.२०२१ या कालावधीत १८१ गुन्हे नोंदविलेले आहेत.
- २) माहे एप्रिल, २०२१ ते माहे नोव्हेंबर, २०२१ या कालावधीत एकूण ११ आरोपींकडून महाराष्ट्र दारुबंदी कायदा, १९४९ च्या कलम ९३ अंतर्गत रु.२,७५,०००/- इतक्या रकमेची बंधपत्रे घेण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे.
- ३) टाळेबंदी सदृश्य कालावधीमध्ये दि.२३.३.२०२० ते दि.३०.४.२०२१ या कालावधीमध्ये खामगाव तालुक्यातील विविध अबकारी अनुज्ञप्तींचे निरीक्षण करून आढळून आलेल्या विसंगतीबाबत एकूण १३ विभागीय प्रकरणांची नोंद करण्यात आली आहे.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी जिल्ह्यातील रस्ते व पूल दुरुस्ती करण्याकरीता
निधी उपलब्ध करून देणेबाबत**

(६४) * ३३३७४ श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.रत्नाकर गुट्टे (गंगाखेड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्ह्यातील गंगाखेड, पालम व पुर्णा तालुक्यातील बहुतांश रस्ते व पुल अतवृष्टी / पुरहाणीमुळे वाहून गेल्याने दळणवळणाचा प्रश्न गंभीर झाल्याचे माहे सप्टेंबर २०२१ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अतिवृष्टीने नुकसान झालेल्या रस्ते व पुल दुरुस्तीकरीता शासनाने तात्काळ निधी देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी (गंगाखेड) यांनी, मा.मुख्यमंत्री, मा.उपमुख्यमंत्री, मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, मा.ग्रामविकास मंत्री तथा सचिव रस्ते यांना दि.१५ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परभणी जिल्ह्यात जिंतूर तालुक्यातील माकपाटी ते शेक या रस्त्यावर असलेल्या ओढ्यावरील मुसळधार पावसाने पूल वाहून गेल्याने बोरी व झरी या गावांचा बाजारपेठेचा संपर्क तुटला असल्याचे ऑक्टोबर, २०२१ च्या दरम्यान निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाकडून या ठिकाणी पर्यायी

व्यवस्था म्हणून तात्पुरती रस्त्याची दुरुस्ती अद्याप ही करण्यात आलेली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरी आहे काय,

(५) असल्यास, परभणी जिल्हयातील उक्त ठिकाणच्या रस्ते व पूल दुरुस्ती तसेच जिल्हयातील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ अंतर्गत रस्त्यांची/पूलांची दुरुस्ती करण्यासह निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) अशंत: खरे आहे.

परभणी जिल्हयातील जिंतूर तालुक्यातील ओढयावरील पुल हा माकपाटी ते शेक या रस्त्यावर नसून तो रामा.२४८ ते शेक या रस्त्यावर आहे.

सदरच्या ओढयावरील पुल हा सप्टेंबर २०२१ मधील अतिवृष्टीमुळे ओढयाला पुर आल्यामुळे वाहून गेलला आहे.

(४) व (५) रामा.२४८ ते शेक रोड या ३.१५ कि.मी.लांबीच्या रस्त्याच्या दर्जोन्नतीच्या कामास मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजने अंतर्गत प्रशासकिय मान्यता देण्यात आलेली असून सदर काम प्रगतीपथावर आहे.

तथापि, सदरील रस्त्याच्या कामामध्ये अतिवृष्टीमुळे वाहून गेलेल्या नळकांडी पुलाचा समावेश नव्हता.

सद्यस्थितीत मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ मंजूर नसल्याने रस्ते / पुलांच्या दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देता येणे शक्य होत नाही.

तथापि ग्रामस्थांना दळणवळणासाठी इजिमा ३५ ते जोडरस्ता शेक हा ग्रामीण मार्ग क्र.१२३ पर्यायी रस्ता उपलब्ध असल्यामुळे तेथील वाहून गेलेल्या पुलाची दुरुस्ती करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे सदर ठिकाणच्या पुलाचा प्रस्ताव विविध योजनांमध्ये सादर करण्याच्या सूचना जिल्हा परिषदेला देण्यात आल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात साथरोगाचा प्रादूर्भाव रोखण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

(६५) * ३२५५३ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईंदर), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मुंबईसह नागपूर, नाशिक, पूणे, ठाणे, बुलढाणा, धुळे, चंद्रपूर, कोल्हापूर, भंडारा व अहमदनगर जिल्हयात माहे ऑगस्ट ते ऑक्टोबर,२०२१ या दरम्यान डेंग्यू, मलेरीया, निमोनीया, चिकनगुनिया, हेपेटाइटिस, गॅस्ट्रो, स्वाइनफ्लू इत्यादी रोगांचा प्रादूर्भाव वाढल्यामुळे अनेक रुग्ण बाधित झाले असून धुळे जिल्हयातील थोडे येथील सहा वर्षिय बालिकेचा डेंग्यूने मृत्यू झाला असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आजारावरील प्रादूर्भाव रोखण्यासाठी आरोग्य विभागाकडून दूर्लक्ष होत असल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असून रुग्ण खाजगी रुग्णालयात स्वखर्चाने खर्चिक उपचार घेत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात साथरोगाचा वाढता प्रादूर्भाव रोखण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) हे अंशतः खरे आहे

राज्यात माहे ऑगस्ट २१ ते ऑक्टोबर २१ अखेर साथरोगाची परिस्थिती खालीलप्रमाणे

आजार	ऑगस्ट २१		सप्टेंबर २१		ऑक्टोबर २१	
	बाधित	मृत्यू	बाधित	मृत्यू	बाधित	मृत्यू
हिवताप	३४८०	०	१८७२	०	१६८१	०
डेंग्यू	२७५८	९	४३०३	०	२०२०	०
चिकनगुनिया	५४९	०	४७८	०	३०२	०
स्वाईन फ्ल्यू	३०	१	१७	१	१५	०

धुळे जिल्ह्यातील प्रा.आ.केंद्र नगांव अंतर्गत धोडी धमाणे हे गाव असून त्याची लोकसंख्या २७३ इतकी आहे. माहे ऑगस्ट, २१ ते ऑक्टोबर, २१ या तीन महिन्यामध्ये तिथे एकही डेंग्यू रुग्ण आढळून आलेला नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) राज्यातील साथरोग प्रतिबंध व नियंत्रणासाठी पुढील उपाययोजना राबविण्यात येत आहेत.

- साथरोगाचे दैनंदिन सर्वेक्षण व उपाययोजना
 - कीटकजन्य आजारासाठी कीटक शास्त्रीय सर्वेक्षण व एकात्मिक कीटक व्यवस्थापन.
 - उपचारासाठी आवश्यक औषधांची पुरेशी उपलब्धता.
 - सार्वजनिक आरोग्य संस्थांमध्ये उपचारांची सुविधा निदानासाठी प्रयोगशाळा सुविधा.
 - स्वार्डन फ्ल्यू प्रतिबंधासाठी अतिजोखमीच्या व्यक्तींना ऐच्छिक व मोफत लसीकरण.
 - पाणी गुणवत्ता नियंत्रण.
 - साथरोग प्रतिबंध व नियंत्रणासाठी राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीची स्थापना.
 - डासोत्पत्ती रोखण्यासाठी लोकसहभाग.
 - साथरोग संदर्भात जनतेचे आरोग्य शिक्षण.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात “मिशन वात्सल्य” योजनेची अंमलबजावणी करणेबाबत

(६६) * ३२५१० श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), अॅड.राहुल ढिकले (नाशिक पूर्व), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.मिहीर कोटेचा

(मुलुंड), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.सिध्दार्थ शिरोळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना संसर्गामुळे आई-वडिलांचे निधन होऊन अनाथ झालेल्या बालकांना तसेच कुटुंबातील कर्त्या पुरुषांचे निधन होऊन एकल किंवा विधवा झालेल्या महिलांसाठी मदत करण्यासाठी तसेच त्यांना उपजिविकेसाठी विविध स्वरूपातील योजनांमध्ये सहभागी करून घेत अर्थसहाय्य मिळवून देण्याचा प्रयत्न 'मिशन वात्सल्य' या योजनेच्या माध्यमातून करण्यात यावा असे शासनाचे निर्देश आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, 'मिशन वात्सल्य' ही योजना कार्यान्वित होऊन २१ दिवस होऊनही प्रत्यक्षात या योजनेची अंमलबजावणी राज्यातील वाशिम, नाशिक जिल्हयासह इतर जिल्हयात तसेच ग्रामिण भागात योग्य पध्दतीने होत नसल्याचे माहे सप्टेंबर २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, दोन्ही पालक गमावलेल्या अनाथ मुलांचे संगोपन करण्यासाठी महिला व बालविकास विभागाने या बालकांच्या नावे ५ लाख रुपये मुदत ठेव ठेवण्याचा व सदर रक्कम २१ वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर व्याजासह देण्याचा तसेच ज्या बालकांची काळजी घेण्यास नातेवाईक नसतील त्यांना बालगृहात ठेऊन अशांना कौशल्य विकास प्रशिक्षण देण्याचा महत्वपूर्ण निर्णय दि.१३ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास घेतला, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, महिला व बालविकास विभागाने प्रत्येक जिल्हयात घेतलेल्या अनाथ बालकांच्या शोधामध्ये दोन्ही पालक त्याचप्रमाणे एक पालक गमावलेल्या बालकांची एकूण संख्या किती आहे,

(५) असल्यास, सदरहू अनाथ बालकांचे संगोपन व त्यांच्या नावे रक्कम अनामत करणे, त्यांना उच्च शिक्षण उपलब्ध करून देण्याकरिता निधी उपलब्ध करून देणेसह राज्यात मिशन वात्सल्य योजनेची अंमलबजावणी काटेकोरपणे करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१) होय. हे खरे आहे.

महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक- अनाथ -२०२१/प्र.क्र.४९/का.०३ दि. २७.०८.२०२१ अन्वये शासन आपल्या दारी या संकल्पनेनुसार "मिशन वात्सल्य" योजनेची राज्यात अंलबजावणी करण्यात येत आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

"मिशन वात्सल्य" ही योजना राज्यात दि. २७.०८.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कार्यान्वित करण्यात आली. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार जिल्हानिहाय प्रत्येक तालुक्यात समिती गठीत करण्याबाबत माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये कार्यवाही सुरु होती. सद्यस्थितीत एकूण ३५७ तालुक्यांपैकी ३४५ तालुक्यांमध्ये सदर समित्या स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत.

(३) होय. अंशतः खरे आहे.

महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय दि. १७.०६.२०२१ अन्वये कोविड विषाणूच्या प्रार्दुभावामुळे दोन्ही पालक गमावलेल्या अनाथ बालकांच्या नावे रु. ५ लाख रुपये मुदत ठेव ठेवण्याचा व सदर रक्कम २१ वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर व्याजासह देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे. सद्यस्थितीत एकूण ३९९ बालकांच्या नावे रुपये ५.०० लक्ष इतकी रक्कम मुदत ठेव जमा करण्यात आली आहे. बाल संगोपन योजनेअंतर्गत बालकांचे संगोपन करणा-या पालकांना प्रति बालक रु.११००/- प्रमाणे अनुदान देण्यात येते.

सद्यस्थितीत राज्यात कोविड विषाणूच्या प्रार्दुभावामुळे दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांची एकूण संख्या ६६८ असून यापैकी ६३८ बालकांना त्यांच्या नातेवाईकांकडे सोपविण्यात आले आहे. उर्वरीत ३० मुलांना बालकांच्या काळजी व संरक्षणाशी संबंधीत संस्थांमध्ये दाखल करण्यात आले असून याही बालकांची जबाबदारी स्वीकारण्यास तयार असणाऱ्या नातेवाईकांचा शोध घेण्याचे प्रयत्न सुरु आहेत.

(४) कोविड विषाणूच्या प्रार्दुभावामुळे दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांची एकूण संख्या ६६४ आहे. तसेच एक पालक गमावलेल्या बालकांची एकूण संख्या २१६७८ इतकी आहे.

(५) कोविड विषाणूच्या प्रार्दुभावामुळे एक अथवा दोन्ही पालक गमावलेल्या

बालकांना बाल संगोपन योजनेचा लाभ देण्याचे आदेश संबंधीत बाल कल्याण सामित्यांकडून देण्यात आले आहेत. या योजनेतर्गत दर महा रु. ११००/- इतके परिपोषण अनुदान संबंधीत बालकास देण्यात येते.

मा.सर्वोच्च न्यायालयकडे जमा रु. २५.५३ कोटी इतकी रक्कम राज्याच्या बाल न्याय निधीमध्ये उपलब्ध करून देण्यात आली असून सदर रकमेचा विनियोग कोविड-१९ मुळे एक वा दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांच्या शैक्षणिक खर्चासाठी वापरण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.संबंधीत बालकांकडून अर्ज प्राप्त झाल्यावर त्याची व्यवहार्यता तपासून या बालकांच्या शिक्षण शुल्क, वसतीगृह शुल्क किंवा शैक्षणिक साहित्य खरेदीसाठी रु. १०,०००/- इतक्या कमाल मर्यादेपर्यंत एका बालकास एकच वेळ आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. मिशन वात्सल्य अंतर्गत राज्यात सदयस्थितीत एकूण ३५७ तालुक्यांपैकी ३४५ तालुक्यांमध्ये सदर समित्या स्थापन करण्यात आलेल्या आहेत. कोविड-१९ रोगाच्या पार्श्वभूमीवर बालकांच्या काळजी व संरक्षणासाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित कृतीदलास (Task Force) मिशन वात्सल्य योजनेच्या तालुकास्तरीय समितीच्या कार्यवाहीचा अहवाल प्रत्येक आठवड्यात सादर करण्याची जबाबदारी समितीचे अध्यक्ष या नात्याने तहसिलदार यांचेकडे सोपविण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

आमगाव (ता. देसाईगंज, जि. गडचिरोली) येथील नविन वितरीकेचे बांधकाम करणेबाबत

(६७) * ३५१६१ श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आमगाव (ता. देसाईगंज, जि.गडचिरोली) येथे इटीयाडोह पाटबंधारे प्रकल्पाच्या वैनगंगा उपकालव्यातून काढण्यात आलेली वितरीका नादूरुस्त असून पाणी उंच भागाकडे जात असल्याने पृष्ठ भागातील तब्बल १२०० हेक्टर शेतजमिन उद्धीष्टीत सिंचनापासून वंचीत रहात असल्याची बाब माहे ऑक्टोंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, पाणी वापर संस्था, आमगाव (ता. देसाईगंज) यांच्या मागणी नुसार इटीयाडोह पाटबंधारे प्रकल्पा अंतर्गत गट क्र.९७ मधून १.५०० किमी लांबीच्या नविन वितरीकेचे बांधकाम करण्याची स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक २० जानेवारी, २०२१ व दिनांक १२ एप्रिल, २०२१ रोजीच्या निवेदनानुसार मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मागणी केल्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. जयंत पाटील : (१) हे खरे नाही,

- (२) दि.०२/०१/२०२१ च्या निवेदनानुसार गट क्र.९७ मधून १.५०० किमी लांबीची नविन वितरिका करून देण्याकरिता मागणी केली आहे.
- (३) निवेदनातील मागणीनुसार क्षेत्रिय पाहणी करण्यात आली असून त्यातून असा निष्कर्ष निघत आहे की, प्रस्तावित वितरीकेवर कोणतेही नविन सिंचन क्षेत्र उपलब्ध होत नाही. तसेच प्रस्तावित वितरीका वनक्षेत्रातून जात असल्याने ५ ते १० हे. वनजमिन संपादीत करावी लागणार आहे. त्यामुळे नवीन वितरीका तयार करणे व्यवहार्य ठरणार नाही. तसा अहवाल मा.विधानसभा सदस्य यांना दिनांक ०६/०७/२०२१ अन्वये महामंडळाने अवगत केले आहे .
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आडगाव (जि.नाशिक) येथील डॉ.वसंतराव पवार वैद्यकीय
महाविद्यालयातील शिकाऊ डॉक्टरांचा झालेला मृत्यू**

(६८) * ३३०८७ श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आडगाव (जि.नाशिक) येथील डॉ.वसंतराव पवार वैद्यकीय महाविद्यालयातील पदव्युत्तर पदवीचे शिक्षण घेणारे शिकाऊ डॉक्टर स्वप्नील शिंदे यांचा दिनांक १८ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास संशयास्पद मृत्यू झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार शासनाने याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) होय, हे खरे आहे. सदर घटना दिनांक १७/०८/२०२१ रोजी घडलेली आहे.

(२) व (३) आडगाव पोलीस ठाणे, नाशिक येथे गुन्हा दाखल झालेला असून पोलीस यंत्रणेमार्फत तपास सुरु आहे. तसेच, विद्यापीठ स्तरीय चौकशी समिती नेमण्यात आली असून समितीमार्फत चौकशी प्रक्रिया सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाढोणा रामनाथ (ता.नांदगाव खंडेश्वर, जि.अमरावती) येथील
अंगणवाडीत निकृष्ट दर्जाचा आहार वितरीत केल्याबाबत**

(६९) * ३४०४० श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाढोणा रामनाथ (ता.नांदगाव खंडेश्वर, जि.अमरावती) येथील अंगणवाडीत देण्यात येणारे शालेय पोषण आहार अतिशय निकृष्ट दर्जाचे असल्याने विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झाला असल्याची बाब दिनांक ११ जुलै, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील गरोदर मातांना देण्यात येणारा आहार देखील अनियमितपणे देण्यात येत असून तो मुदतबाहय असल्याचे ही निदर्शनास आले

आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार येथील मुलांना व गरोदर मातांना चांगल्या दर्जाचा सकस आहार नियमित उपलब्ध करून देण्यासह निकृष्ट दर्जाचा आहार देणाऱ्या दोषीवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

नांदगाव खंडेश्वर प्रकल्पामधील वाढोणा रामनाथ येथील अंगणवाडीत देण्यात येणारा पोषण आहार निकृष्ट दर्जाचा असल्याची बातमी दैनिक लोकमत मध्ये प्रसिद्ध झाली होती. तथापि, या प्रकरणी चौकशी केली असता त्यामध्ये तथ्य आढळून आले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या जनधन योजनेबाबत

(७०) * ३३४८० श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या प्रधानमंत्री जनधन योजनेच्या माध्यमातून सुरक्षा विमा योजनेअंतर्गत राज्यात एक वर्षासाठी ७०० कोटी रुपयांचा हप्ता बँकाकडून संबंधित कंपन्यांना देण्यात येत असून त्यांची पावती संबंधित खातेधारकांला मिळत नाही हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेचा लाभ घेण्याकरिता खातेधारकांना योजना कार्यान्वित करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. अजित पवार : (१) हे खरे नाही. सुरक्षा विमा योजनेचा अर्ज लाभार्थ्याने भरून दिल्यावर आवश्यक हप्ता त्या लाभार्थ्याच्या खात्यामध्ये नावासमोर

टाकून तेवढी रक्कम विमा कंपनीला दिली जाते. त्या अर्जातील खालचा भाग हा संबंधित खातेदाराला पोचपावती म्हणून बँकेकडून दिला जातो. तथापि लाभार्थ्याच्या वैयक्तिक खात्यामध्ये आवश्यक हप्ता नावासमोर टाकल्याच्या नोंदीवरून संबंधित बँकेच्या संगणक यंत्रणेतून पावती मिळण्याची सुविधा संबंधित खातेधारकाला असते. सदर विम्याची पावती गहाळ झाल्यास संबंधित बँक शाखेकडून दुबार पावती मिळण्याची देखील संबंधित खातेधारकास सोय उपलब्ध असते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोविशिल्ड लसीचा काळाबाजार होत असल्याबाबत

(७१) * ३२९६८ श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेत रेमडेसीवर इंजेक्शनचा काळाबाजार मोठ्या प्रमाणात निदर्शनास आला असतांना कोविशिल्ड लसीचाही काळाबाजार होत असल्याची बाब दिनांक २० ऑगस्ट, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले त्या अनुषंगाने संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे : (१) खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिरूर व खेड (जि.पुणे) तालुक्यातील चासकमान प्रकल्पाच्या डाव्या
कॅनोलच्या अस्तरीकरणाबाबत**

(७२) * ३३४६० श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिरूर व खेड (जि.पुणे) तालुक्याला वरदान ठरलेल्या चासकमान डावा कालवा १४४ किलोमीटर अंतराचा कालवा रोजगार हमी योजनेमार्फत केला असून उक्त कालव्यामध्ये झाडेझुडपे व कालव्याच्या अस्तरीकरणाच्या अभावी आवर्तनाच्या वेळी लाखो लिटर पाणी वाया जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चासकमान कालव्यामध्ये दगड माती पडून कालव्याची रुंदी व खोली कमी झाली तसेच पाट्याच्या झाडाझुडपांनी व्यापल्या असून अनेक ठिकाणी पाट्याच्या बुजून गेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कॅनलमधील पाणी गळतीचे प्रमाण ४५ ते ४७ टक्के होत आहे तसेच सद्यःस्थितीत कालव्यातून ५५० क्युसेकने पाणी सोडण्यात येत असून टेल भागात अंदाजे ७० ते ९० क्युसेकने पाणी मिळते हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, पूर्ण क्षमतेने पाणी टेलच्या भागापर्यंत पोहचण्यासाठी व कॅनोलची गळती रोखण्यासाठी तसेच चासकमान प्रकल्पाच्या जलसेतू अस्तरीकरणासाठी व चाऱ्यांची अपूर्ण कामे पूर्ण करण्यासाठी शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

अस्तरीकरणअभावी कालव्यामधून पाणी गळती होते.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

पाखरण कार्यक्रमांतर्गत यांत्रिकी विभागाकडील उपलब्ध मशिनरीद्वारे कालव्यामधील गाळ, गवत व झाडेझुडपे काढण्यात येतात.

चासकमान प्रकल्पाच्या संपूर्ण वितरण प्रणालीसाठी आवश्यक भूसंपादन न झाल्यामुळे वितरिकांच्या पुच्छ भागात काही ठिकाणी शेतकऱ्यांनी पाट्याच्या बुजवून टाकल्या आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) चासकमान डाव्या कालव्यातून पूर्ण क्षमतेने पाणी टेलच्या भागात पोहचण्यासाठी व कॅनॉलची गळती रोखण्यासाठी डाव्या कालव्यास ० ते ७२ कि.मी. मध्ये अस्तरीकरण करणेची निविदा काढण्यात आली असून १६ कि.मी. अस्तरीकरण पूर्ण झाले आहे. उर्वरित काम निधीअभावी सन २०१४ पासून सु.प्र.मा. अभावी बंद आहे. तथापि कालव्याच्या ज्या भागात जास्त प्रमाणात गळती आहे असे भाग निश्चित करून, चासकमान डावा कालवा अस्तरीकरण १ ते ७२ कि.मी. व ७२ ते १४४ कि.मी. मध्ये निवडक ठिकाणी अस्तरीकरण, कालवा भरवामधील गळती दुरूस्ती, बांधकाम दुरूस्ती व इतर तदनुषंगिक कामे या कामास बिगर सिंचन प्रापणसूची सन २०२१-२२ मध्ये मंजूरी प्राप्त असून सद्यःस्थितीत क्षेत्रीय स्तरावर काम प्रगतीपथावर आहे. चासकमान प्रकल्पाचा तृतीय सुप्रमा अहवाल शासन स्तरावर मंजूरीस्तव सादर करण्यात आला आहे. सदर प्रस्तावास मंजूरी मिळाल्यानंतर तातडीने अस्तरीकरणाचे कामे हाती घेण्यात येतील. त्यामुळे पाणी टेल भागात पूर्ण क्षमतेने पाणी पोहचविण्यात येईल. तसेच सद्यःस्थितीत पूर्ण व अपूर्ण चाऱ्यांची कामे बंदिस्त नलिका वितरण प्रणालीद्वारे करण्यात येणार आहे. त्यामुळे सर्व लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांना पूर्ण क्षमतेने पाणी मिळण्यास मदत होणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गुळसूंदे (ता.पनवेल, जि.रायगड) ग्रामपंचायत हद्दीतील गावांना नियमित शुध्द पाण्याचा पुरवठा करणेबाबत

(७३) * ३२७४३ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुळसूंदे (ता.पनवेल, जि.रायगड) ग्रामपंचायत हद्दीतील लाडीवली, आकुलवाडी या गावांसह डोंगरीची वाडी, स्टेशनवाडी, फलाटवाडी, चिंचेचीवाडी या आदिवासी वाड्यांना शुध्द व नियमित पाणी पुरवठा होत नसल्यामुळे

ग्रामस्थांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या दहा ते बारा वर्षांपासून रायगड जिल्हा परिषदेच्या ५२ वर्षे जुन्या नादुरुस्त व बंद पडलेल्या चावणे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेद्वारे पाताळगंगा नदीतील प्रदूषित पाणी कोणतीही जलशुध्दीकरण प्रक्रिया न करता आठवड्यातून एक ते दोन वेळा फक्त अर्धा तास उक्त गावांना पाणी पुरवठा होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रायगड जिल्हा परिषदेच्या ग्रामीण पाणी पुरवठा विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे संबंधित गावांना अशुध्द पाणी पुरवठा होत असल्याने ग्रामस्थांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गुळसुंदे ग्रामपंचायत हद्दीतील गावांना नियमित शुध्द पाण्याचा पुरवठा करण्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून उपरोक्त गावांना शुध्द व नियमित पाणी पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) होय, अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) दररोज टिसीएल व अॅलमची प्रक्रिया करून जलशुध्दीकरण केंद्रातून गुळसुंदे हद्दीतील गावे /वाड्यांना पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसमत (जि.हिंगोली) तालुक्यात अंगणवाडी केंद्रास मान्यता मिळणेबाबत

(७४) * ३५८६६ श्री.चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैय्या रमाकांत नवघरे (वसमत), श्री.इंद्रनिल नाईक (पुसद), श्री.यशवंत माने (मोहोळ) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसमत (जि.हिंगोली)तालुक्याची लोकसंख्या ७५ हजार असून तेथे अंगणवाडी केद्राची संख्या फक्त १५ असल्यामुळे महिला बालविकास योजनांचा लाभ पूर्ण लाभार्थ्यांपर्यंत पोहचत नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, येथील लाभार्थी हे लसीकरण, पोषण आहार, आरोग्य व इतर अत्यावश्यक सेवांपासून वंचित राहत असल्यामुळे शहरातील ६० प्रभागांमध्ये अंगणवाडी केंद्रास मंजूरी द्यावी अशी विनंती लोकप्रतिनिधी यांनी मा. महिला व बालविकास मंत्री यांचेकडे दि. ११ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्राद्वारे केली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यावर शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) : (१) वसमत तालुक्यातील झोपडपट्टी क्षेत्रासाठी सदयस्थितीत १५ अंगणवाडी केंद्र कार्यान्वित आहेत. या १५ अंगणवाडी केंद्रांच्या कार्यक्षेत्रांतर्गत येत असलेल्या सर्व लाभार्थ्यांना महिला व बाल विकास योजनांचा लाभ नियमितरित्या पुरविण्यात येतो.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) महिला व बाल विकास विभागातर्गत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना कार्यान्वित आहे. सदर योजनेतर्गत केंद्र शासनाच्या मंजूरी शिवाय नवीन अंगणवाडी केंद्र सुरू करता येत नाहीत. त्यामुळे या १५ अंगणवाडी केंद्रांच्या कार्यक्षेत्रबाहेरील क्षेत्र तसेच आवश्यकतेनुसार राज्यातील अशा ठिकाणी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत सेवा लाभार्थ्यांपर्यंत पोहचविण्याच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शनानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

वैद्यकीय प्रवेशासाठी अनिवार्य असलेल्या “नीट”

परिक्षेमध्ये होत असलेला गैरप्रकार

(७५) * ३२६२८ श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वैद्यकीय प्रवेशासाठी “नीट” ची परिक्षा अनिवार्य असतांना सदर परिक्षामध्ये नागपूर शहरात गैरप्रकार होत असल्याचे माहे सप्टेंबर २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, सदर गैरप्रकार करणाऱ्या रॅकेटमध्ये वैद्यकीय प्रवेशासोबत अभियांत्रिकी संस्थांमध्ये देखिल प्रवेशा संदर्भातील गैरप्रकार निदर्शनास आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नागपूर येथील सक्कदरा परिसरातील “आर.के.एज्युकेशन अँड करिअर गाईडन्स आणि कॅरिअर पॉईंट” या शिकवणी वर्गाच्या संचालकांनी त्यांच्या विद्यार्थ्यांना देशातील नामांकित वैद्यकीय महाविद्यालयांत प्रवेश मिळवून देण्यासाठी ‘नीट’ परिक्षेत उत्तम गुणांनी उत्तीर्ण करण्याचा दावा करून मूळ विद्यार्थ्यांच्या जागी बनावट विद्यार्थी परिक्षेकरीता बसविण्यात येत असल्याचा प्रकार दिनांक १४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,त्यानुसार सदर गैरव्यवहारा प्रकरणी बनावट विद्यार्थी व संस्था चालकांवर कारवाई करण्यासह राज्यातून “नीट” ची परिक्षा कायमस्वरूपी बंद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे काय,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख : (१) नागपूर शहरात “नीट” परीक्षेमध्ये गैरप्रकार होत असल्याचे वृत्त दिनांक १५/०९/२०२१ आणि दिनांक १६/०९/२०२१ रोजी दैनिक “लोकसत्ता” वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाले आहे.

(२) अभियांत्रिकी संस्थांमध्ये प्रवेशासंदर्भातील गैरप्रकार झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३) व (४) सदर बाब वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली आहे. त्यानुषंगाने सी.बी.आय.मार्फत चौकशी सुरु असल्याची बाबदेखील वृत्तपत्रातील बातमीत नमूद केल्याचे निदर्शनास येते. तथापि, राज्य पोलिस दलाकडे यासंबंधी नोंद नाही.

तसेच, “नीट-युजी” ही परीक्षा केंद्रशासनाद्वारे अखिल भारतीय स्तरावर नॅशनल टेस्टिंग एजन्सी (NTA) या स्वतंत्र संस्थेमार्फत आयोजित करण्यात

येते. सदर “नीट” परीक्षा ही भारतीय आयुर्विज्ञान परिषद/राष्ट्रीय आयुर्विज्ञान आयोग यांच्या अधिनियमांतर्गत विनियमनांनुसार घेण्यात येते. ती रद्द करण्याची बाब राज्य शासनाच्या अधिकार कक्षेत येत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

**आरमोरी, (जि. गडचिरोली) यथील माजी मालगुजारी
तलावांची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(७६) * ३५१८१ श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आरमोरी (जि. गडचिरोली) मतदार संघातील कुरखेडा, कोरची व आरमोरी तालुक्यात एकुण ६०७ माजी मालगुजारी तलाव असून तीन्ही तालुक्यात मोठे सिंचन प्रकल्प नसल्याने शेतकरी माजी मालगुजारी तलावा पासुन होणाऱ्या सिंचनावर अवलंबून आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू ठिकाणी ६०७ माजी मालगुजारी तलावांपैकी अंदाजे ४७० तलाव नादुरुस्त असल्याने त्या परिसरातील शेतकरी सिंचनापासुन वंचित असल्याचे माहे ऑक्टोंबर, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणामध्ये नमुद ४७० माजी मालगुजारी तलावांच्या दुरुस्ती व तेथील झालेले अतिक्रमण काढण्याकरीता शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

आरमोरी विधानसभा क्षेत्रांतर्गत एकुण ६०७ तलावांपैकी २०८ तलावांची दुरुस्ती करण्यात आलेली असुन उर्वरित ३९९ तलावांची दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.

(३) व (४) आरमोरी विधानसभा क्षेत्रांतर्गत कुरखेडा, आरमोरी व कोरची या तालुक्यांत एकुण ६०७ माजी मालगुजारी तलावांपैकी एकुण २०८ तलावांच्या कामांची दुरुस्ती विविध योजनांमधून करण्यात आलेली आहे. उर्वरित ३९९ माजी मालगुजारी तलावांची दुरुस्ती कामे प्रस्तावित असून अंदाजपत्रके तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यातील माजी मालगुजारी तलावांवरील अतिक्रमण काढण्याकरिता रुपये ४७.८४ लक्ष निधीस जिल्हा निधीमधून मंजुरी देण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने निधीच्या उपलब्धतेनुसार तलावाच्या बुडीत क्षेत्राची मोजणी करण्यात येवून पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.